

Uši a Vítr

MAMUT | HORÁK | MARUSJAK | VÁCLAVEK | ODPAD | TICHÝ | LANDA | KOPULETÝ | KREJZEK | ROHÁČ | KVĚTUZOR | VLACH & KAČUR | FRITH

Potulný dělník

20. ročník festivalu poesie Potulný dělník musel být letos z důvodu vládních opatření zrušen, resp. přeložen na neurčito. Na festivalu měly být pokřtěny dvě knižní novinky, vydané péčí Ears&Wind Records, kniha básní rapotického Milana Kopuletěho a zbásněné příběhy Timoteje Mary z brněnské putyky Hostimil. Obě knihy je možno objednat na Dřevěné cikádě: drevencikada.cz, krátké anotace uvádíme níže.

Protistátní filharmonie Die Reatrovaný koksopolyn, která měla být součástí programu festivalu se rozhodla v termínu festivalu Potulný dělník uspořádat „utaženou veřejnou“ zkoušku. Ve dnech, kdy se váženému čtenáři dostane tento žurnál do rukou, bude jistě po všem, anebo bude i tato zkouška odsunuta. Atmosféra a situace kolem nás nutně napovídá, že si na obskurní a utajené akce budeme muset zvykat.

Dřevěná cikáda

MILAN KOPULETÝ

Stříhání větví

EWR 2020

formát 123×156, 70 stran

ilustrace Milan Kopuleť

Třetí básnická sbírka autora, pocházejícího z Rapotic, narozeného roku 1967. K blízkým řekám Oslava, Jihlava a Chvojnice sestupuje vždy pomalu, klátivou chůzí, většinou sám, samostatný venkovan, vystudovaný stavař a obecní Mikuláš. Ví, že stříhání větví je pomalá změna v růst. Vydal sbírky Paměti obecního Mikuláše (Sursum, 2009) a Topoly to bolí (Umělecké sdružení Tišnov, 1999).

TIMOTEJ MARA

Fragmenty

z Hostimilovy kroniky

EWR 2020

formát 123×156, 68 stran

fotografie Marek Timko

Timotej Mara je pseudonym anonymního kronikáře, který byl v posledních pár letech účasten nejrozumnějšího dění v brněnském čajobaru Hostimil. O tomto dění podal skromnou zprávu. Kronika zaznamenává dění v Hostimilu od června 2018 do ledna 2020.

Rozhovor: Mamut

Mamut (narozen před 33 lety v Ledové severní zemi u malého krtka) – kytarista a zpěvák kapely Barbar punk, zakladatel Barbarské osady a festivalu Barbar Fest. Dnes zalezlý ve svém srubu, praktikuje sociální distancování a vzpomíná na pivo od Milana Martana.

Čmeláci vyhubení bo nosíme neustále roušky.

Bard s loutnou, foto: archiv

Stal ses majitelem relativně velkého prostoru v lesích, kde sice lišky dávají dobrou noc, ale současně se tento prostor, který bych svou poetičností připodobnil k Roklince z Pána prstenů, nachází coby kamenem dohodil z Brna. Jak se tohle povede klukovi, jehož největší a jedinou devizou jsou ideály?

No, bude to teď znít jako z nějakýho ezo pořadu, ale důležité je věřit. Tento sen jsem měl už asi od čtrnácti – mít někde kus půdy mimo civilizaci, kde si můžu já a mně podobní dělat, co se nám líbí – to znamená bujaře se veselit, vyřvávat a hrát šílenou muziku. V té době však nebyly prostředky, jak to udělat. Já neuměl ani sám rozdělat oheň, a tak jsem ten sen nechal v kľidu uležet. Roky běžely dál, přicházely ženské, kapely, kalby, kamarádi... a najednou přišla šance! Zdědil jsem nějaké peníze a už byla tato vize o něco reálnější. S Jitřenkou (přítekně barbara Mamuta) jsme začali hledat pozemky a zbytek už znáte. Takže suma sumárum, chce to jen věřit a mít kolem sebe ty správný lidi. Pak už jen čekat na šanci a chopit se jí hned, jak přijde! Je to opravdový zázrak a požehnání Bohů, že mohu obývat tak krásné místo a sdílet ho se skvělými lidmi, jako seš třeba ty a Krákořané.

pokračování na straně 2

Šance je třeba se chopit hned, jak přijde

Jeden pán taky takhle věřil a na nějakým ezoteropícho kurzu mu nakukali, že je-li jeho víra opravdová, spojí se celý vesmír, aby se mu jeho sen splnil. A tehdy měla jistá tabáková společnost soutěž o nějaký super sportovní auto. Ta soutěž spočívala v zasílání čarovných kódů z cigaret. Hrdina příběhu, byt' nekuřák, skoupil bromady kartonů a čarovné kódy odeslal do soutěže. On samozřejmě nic nevybrál, nicméně vesmírná síla posunula ty rozřezané krabičky vzácnému příteli (pozorný čtenář již o osudu krabiček četl v jiném rozhovoru UČV, pozn. redakce) který je na festivalu, jenž pořádá, rozprodal jako kusovky. Takhle nějak jsi to myslel?

V podstatě ano. Co chceš, nepříjde hned, ale každá naše snaha se někde a někdy projeví, mnohdy až někdy úplně po tom, co jste přesvědčeni o zdánlivém nezdaru. Ale samozřejmě někdy přijde to naplně-

ní i velmi brzy. Třeba jeden můj kamoš se strašně zajímal o Ayahuascu (posvátný a psychedelický nápoj v jižní Americe) a strašně chtěl jet do Amazonie si to tam dát. Jednoho dne měl „vnuknutí“ koupit si výherní los, tak si ho poprvé v životě koupil a vyhrál sto tisíc!! No řekli byste si znamení osudu, že? Ale on tam nakonec stejně nejel a už ani nevím, co s těma prachama nakonec udělal... Takže ani já dodnes nevím, zda moje šance byla nějakým „vyšším záměrem prozřetelnosti“ či jen náhoda, ale každopádně to všechno do sebe setsakramentsky sedí a moooc si to užívám!

Vedle jiných uměleckých projevů tě asi nejvíc lidé znají ve spojení s Barbar Punkem, což je projekt, který ve mě vzbuzoval spíš úsměv, nicméně kapela se za roky brání slušně vyprofilovala. Jaká byla cesta k úspěchu?

No úspěchu, hehe! Za ty roky už trochu víme, kde se ty tóny na nástrojích chytají, ale kde z toho vypadávají prachy, to sme ještě nezjistili! Každopádně úsměv u nás tento projekt vzbuzuje dodneška a je to tak dobře. Hudbou se hlavně bavíme a naše poslání tkví v tom, aby se lidé veselili a žili své životy podle sebe, nenechali si do ničeho kecat a užívali si každého okamžiku. Aby se spojovali lidé podobného zaměření a nenechali se ovládat zvlášť mocipánů a v ideálním případě vytvořili funkční alternativu ke stávajícímu systému. Myslím, že Barbarská osada a Barbarské společenství k tomu mají trošku nakročeno... ale uvidíme, jestli za pár let nebudeme jen banda starých samolibých páprdů... Každopádně s úsměvem jde všechno líp a toho se držíme. Stejně nám srandy a pičoviny šly vždycky nejlíp...

Takže se neberete až tak vážně?

No, to by byla otázka asi na každého člena kapely zvlášť, ale já se rozhodně moc vážně neberu. Pro mě je tak nějak celý život hra a je mi fuk, co si o mně kdo myslí... Jediné, co vážně беру, jsou naše texty týkající se určitých témat – třeba ničení přírody, vytváření společenství a podobné. O tom je třeba mluvit, a někdy i vážně.

Ty jsi vystoupil v populární televizní soutěži, kde se snad hledají hudební talenty. Popravdě řečeno jsem z toho viděl jen krátký šot, kde hovoříš k reportérovi barbarskou staročeštinou, nebo jak to nazvat. Nenechal ses dostat z role, i to málo bylo zábavné. Horset Vládce, co spolu hraje, v kapele pro změnu na Primě vaří a taky byl mainstreamovým očima za pošuka. Mě by docela zajímalo, jak moc velká je pakárna se těbdle populárních šou účastnit? Jak dalece máte od štábu rozdaný noty? Když totiž člověk koutkem oka zahlédne něco jako Výměnu manželek, nebo Big Brother, nechce se mu věřit, že by něco takového bylo možné. Ale třeba se pletu, nadarmo se neříká „to nevymyslíš“.

Moje účast v Superstar byla hecovačka od kamoša a nikdy by mě nenapadlo, že to video bude mít takovou sledovanost a že nás to takhle proslaví i jako kapelu. Já jsem neměl od štábu ani od nikoho nic daný, valil jsem spatra a podle sebe. Až v pozdějších kolech, jak je to hlasování a finálová desítka, tam už je to hafo divadýlko, viděl jsem to při předávání ceny Hvězdné pěchoty, pro kterou sem si tam štrádoval (hehe). Byl sem rád, že jsem se nedostal až tam, opravdu. Ve vyšších patrech je to samá faleš, všechno nahaný a pečlivě naplánovaný. Jo, akorát se tam pak v přímém přenosu nesmí říkat sprostá slova pod pokutou až 50.000 Kč, tak sem upravil text písně „Loutky zkurvený“ na „Loutky zmatený“. No to víš, 50 táců nazbyt sem ani tenkrát

Barbar Mamut na turné s kapelou Barbar Punk, foto: archiv

neměl! V jiných soutěžích nevím, jak to je, ale je to tak pade na pade, podle toho, co říkal Horset o Prostřenu. Něco je opravdový a něco je vyhecovaný od produkce. Ale ať je to, jak chce, tak pro mě už bohatě stačilo těchhle komerčních mainstreamových TUUUUUT.

Máte s Barbar Punkem řadu videoklipů. Mě osobně table část vaší tvorby poprvé zaujala Loutkama, ty jsou upřavdě skočný a ten klip je určitě líbivej, vyložený z něj tepe amatérskéj přístup, to ryčí nadšení. U videa Valballa, kteréj je o pět let mladší a jsou tam k vidění opravdický vikingský lodě, jsem si dlouho myslel, že jste ho prostřihali a vzali si ty nejlepší záběry z profi filmů a do nich vložili ty svoje ksichty, ale prej je to autentický komplet? Můžeš to trošku rozpitvat? A konečně poslední video Revoluční z festivalu Junktown, to usadí na prdel každýho. Je nevidaný, jak se dá nížkonákladově sehnat takovej kompars, ale ono se stačí zúčastnit se tobodle apokalyptickýho festivalu a půl práce je hotovo že?

Přesně tak. Loutky jsou náš druhý počín, ke kterému sem psal scénář a vše je tam nahraný. Ještě jsi zapomněl na klip „Sudličník“ – to je naše prvotina a amatérská je ještě víc než Loutky. Mrkni na to, pobavíš se! Každopádně Valhalla je točená na Volinu – největším ranně středověkém archeo-skanzenu ve střední Evropě, kde každý rok probíhá obrovská železná bitva (přes 1000 bojovníků v polí), a tam přesně jsme to točili, na pozadí této velkolepé události. S „Revoluční“ je to stejné. Klip je točený na Junktownu, největším post-apo festivalu u nás. Takže je to přesně jak říkáš – stačí se těchto akcí zúčastnit a máš klip... A ještě je tu ta výhoda, že záběry vypadají víc autenticky a nenuceně. Jsou točené z „běžného života“ účastníků těchto akcí.

Letos Barbarská osada hostila Krákor, tradičně proběhl Barbar fest a snad desetidenní mejdan – oficiálně svatba barbara Karlose. Jak to všechno probíhalo?

No byla to jízda, jak jinak! Všechny ty akce byly super, spousta fajn lidí, dobrýho chlastu a skvělý muziky! Osada je zatím kokotům vzdorná, a tak je tu ráj! No a kdyby nebyla, můj meč se o to postará, hehe! Je fakt, že na to, jaká je letos kvůli čínské hysterii mrtvá sezóna, tak u nás to žilo až až. Netradičně u nás proběhl Krákor, který normálně bývá jinde (a je to pro nás samozřejmě velká čest) a Karlosova desetidenní veselice taky stála za to. Epičtější svatbu s pohanským rituálem sem neviděl a asi ji ani nikdo jen tak nepřekoná. Barbar fest již tradičně taky nezklamal. Pogující naháči, kapely a lesy kolem. V létě jsme též se zpožděním oslavili Beltine, pohanský svátek jara a hojnosti, to taky bylo moc pěkné. Na podzim nás ještě čeká Severská noc – sraz všech barbarů, skřetů a podobné verbeže, kde se bude volit i severský král a královna! No, to zas bude... Kupodivu všechno letos proběhlo velice dobře, jak po stránce

organizace, tak i mezilidských vztahů, což je moc fajn!

Mimo jiné jsi ve své tvůrčí činnosti taky literárně činný. Píšeš povídky, angažuješ se v undergroundovém vydavatelství Pravěk. Osobně jsem měl možnost přečíst jeden sborník tvých povídek, vesměs s nádechem tajemna a číst se určitě daly. Na co jsi v tomto ranku na sebe nejvíce pyšný?

Ano, povídky píšu, je to fajn relax a moc mě to baví! Vydávám si je sám a prodávám na koncertech a internetu, určitě si je kupte!!! Co se týče té „pýchy“, tak jsem moc rád, že stále funguje nakladatelství Pravěk, které jsem před hodně lety založil. Pak ho kvůli mé lenosti převzal Gráša a pod jeho taktovkou projekt dodnes žije, což je super! Idea nakladatelství je ve vydávání kratších děl všem autorům, kteří o to mají zájem. Žádná cenzura a upřednostňování „nadějnějších“ autorů, prostě vydat všechno a basta! Je to vlastně taková kulturní revolta proti zaběhlým manýrům v umění, kde se hraje na lepší a horší autory. A ať to někteří lidé neradi slyší, všichni víme, že i v hudbě, která se zove „punková“ či „undergroundová“ často na tento přístup třídění interpretů narazíme. No a v Pravěku to tak není. Prostě pošleš materiál, domluvíš se na vydání a tvoje dílo bude nabízeno v distru i vedle Sapkowskiho třeba (ten nás teda ještě neoslovil). A lidé si sami vyberou, co chtějí číst... Ale je to samozřejmě dost náročné a prachy v tom moc nejsou, takže obdivuju Grášu, že to i po těch letech dělá. Prostě věříme, že každý má právo na to vydat svoje dílo... A moc pěkné bylo pak pozorovat lidi při autorském čtení, jak se vyvíjeli a rychle zlepšili. Těm lidem by tenkrát nikdo šanci nedal a díky Pravěku mohli sami přijít na to, co v nich je... To se mi na tom asi nejvíc líbilo.

To je zajímavý přístup, vydat všechno. Já jsem naopak zastáncem redakčního přístupu a všechno určitě nevydávám. Vždyť dnes si každý za pár mrzkých grošů může vydat knížku v copy centru.

To máš pravdu. A je i pravda, že některé věci z Pravěku se opravdu nedají číst – bohužel mně léta čtení všemožných věcí trošku nastavila jisté laťky kvality. Ale na druhou stranu, ten růst autorů byl fakt vidět – jejich další věci už byly lepší a lepší. Já si zkrátka myslím, že lidi mají dostat šanci...

A jednu aktuální. Jak vnímáš omezování, mimo jiné i kulturních aktivit skrze protipandemická opatření? Rozpuk pandemie jsi prožil ve Španělsku, na příchodové cestě do osady máš vypálenou ceduli „nasadte si roušky“.

Ano, tu ceduli tam máme od naší jarní karantény, kdy jsme se vrátili z Kanárů. Tam to bylo celkem hustý – po ulicích jezdily vojenský auta, když jsi šel nakoupit, tak jsi musel mít účtenku apod., bylo to celkem ostrý. Tady už to bylo celkem laláč, tam měli ten zákaz vycházení mnohem delší a více kon-

Jitřenka a Mamut v dobách, kdy mu mlíko teklo po bradě a nevěděl o pivu Milana Martana, foto: archiv

trolovaný, něco jako zdravotní procházka prostě neexistovalo.

Co se týče dnešní hysterie kolem koronaviru – já osobně nikoho neznám, kdo by to měl s vážnějším průběhem a podle všeho to vypadá, že to zas hlavně nafukují média a někdo si na tom namastí kapsu. Skutečný účel této věci se podle mě ukáže až za několik let, jako u 11. září v Americe... Ale na druhou stranu to taky nepodceňuju – nikdo pořádně neví, co ta čínská sračka umí a já osobně s určitými opatřeními souhlasím a myslím si, že dokud se o tom nezjistí víc, měli by se lidi víc hlídat. Ale jaká je pravda, to zatím neví nikdo. Je těžké si na tohle udělat objektivní obrázek v době, kdy nemůžete téměř nikomu věřit. Informační pole je utvářeno kontrolovanými médii a je přehlceno nepodloženými informacemi s pochybnými zdroji. Na jedné straně zkorumpovaná vláda ve službách nadnárodních syndikátů, na druhé straně konspirátoři s tisíci šílenými teoriemi, které mnohdy sledují zase jisté záměry jiných lidí.

No vyber si!

A na zdraví!

Seš nějak věřící? uctíváš nějaká božstva?

Hlásím se k pohanství. Uznávám Přírodu a Matku Zemi jako univerzální principy, ze kterých vycházíme. Uctívám mnoho Bohů a Duchů míst, které oslavuji posvátnými obřady. Je mi také velmi blízká šamanská stezka. Zajímám se i o zen buddhismus, ale to spíš z hlediska filozofie a umění.

Prej se ti Matěj vysral do studny.

Beztak to byl on. I když podle množství střevních bakterií ve vodě by to spíš sedělo na tebe.

Otázky – Fido

Sépiovou kostí:

Milan Kopuleť

Pochází z Rapotic, narozen 10. 5. 1967. V dětství si před usnutím vysníval fantastické mapy a světy. Fantazii, snění v dospělosti prodloužil o psaní poezie a malování. K blízkým řekám Oslava, Jihlava a Chvojnice sestupuje vždy pomalu, klátivou chůzí, většinou sám, samorostlý venkovan, vystudovaný stavař a obecní Mikuláš. Ví, že stříhání větví je pomalá změna v růst. Vydal sbírky Topoly to bolí (Umělecké sdružení Tišnov, 1999), Paměti obecního Mikuláše (Sursum, 2009) a nově pak Stříhání větví (Ears&Wind Records, 2020), ze které pocházejí následující ukázky.

ODSTŘÍHÁVÁNÍ

Noc leží na nočním stolku
město je tvůj taneční sál
včera jsem šel do sadu
abych se ostříhal

Před čím se ostříhat
proč si větve krátit
mezi námi
plot z králičího pletiva

a žádná touha
k sobě se vrátit

STROM

Ptala ses mě
jak se mám z jara
Podzim se ke mně vkrádá

Bílé plátky květů
opadávají na prach cest
Je těžké být stromem

a všechnu tíhu
nést

ŽÍZEŇ

Křičí na mě rozervaně
červnové večery
odkvétá žlutá na poli
Vášně vlčích máků
ve vysokých travinách
byli jsme žízniví
jako krajina

STŘÍHÁNÍ VĚTVÍ

Už je pozdě
na první lásku
na druhou i na třetí
Už se nic nestane
větve jsou ořezané

LEDOVÉ VÍNO

Ještě nazí
ale v očích už
první mrazy

Noci bývají
z tvrdého dřeva
ještě se milujeme

ale už nám zvoní
zmrzlá réva

LED

Stal jsem se zrcadlem
sám sebe uviděl
na zamrzlé řece
Stal jsem se ledem
a pukalo mi srdce

Svaly k prasknutí
stal jsem se
mostem k přejití

HŘÍCHY POD PÁLAVOU

Do ticha se vnořil hluk
Nad hospodskými stoly
poletoval motýl
Otevřeným oknem
odcházelo jaro
Stejně jsem v pivu neutopil
hříchy spáchané pod Pálavou

ZAPOMENUTÝ KRAJ

V tom kraji
kde jako listů popadaly
různí lidé
různé ideály
Listí se mění v dým
a skrze kouř
znovu se stává oblohou
V tom kraji
zůstat rovný
i když sotva na nohou

K TUŘANSKÉ PANNĚ MARIÍ

V pomačkané košili
opouštím kraj Mohyly
cestou ořechovou alejí
k tuřanské Panně Marii

Čím dál víc místa
na drátech mezi vlaštovkami
sedávají v hejnech
a přece samy

JABLKA

Ještě pořád na sebe mlčíme
zatímco stromy
rvou si květy

Na jablka
už budeme čekat
každý sám za sebe

VZPOMÍNKA NA POUŤ

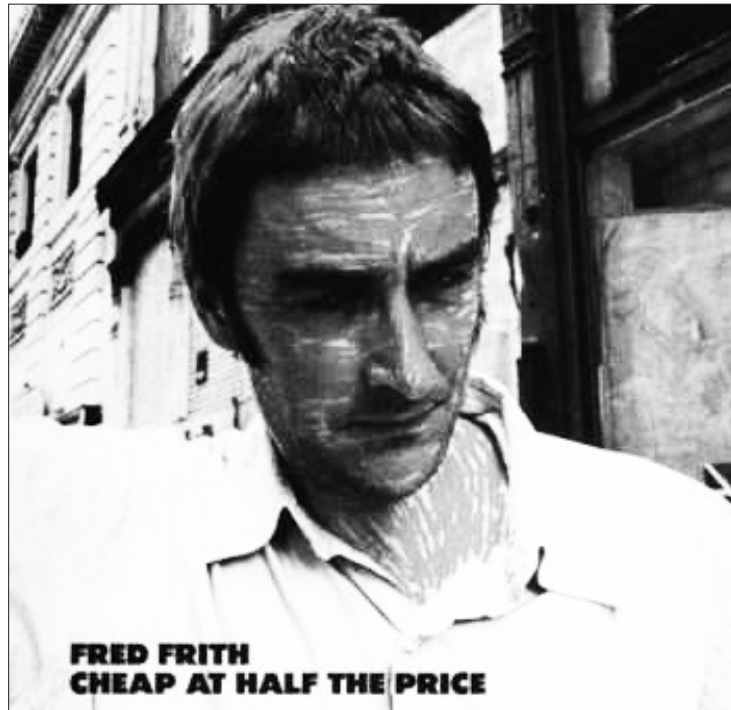
Na pouti hrála dechovka
já měl kalhoty
vyžehlené na puky

Tenkrát
byl jsem mladý a neklidný
dneska starý a divoký

Múzy medúzy:

Fred Frith – Cheap at the half the price (1983)

O Fredu Frithovi jsem poprvé slyšel na rádiu Vltava v pořadu Zdeňka Slabého *Svět jiné hudby* v 90. letech. Sehnal jsem od něj pár experimentálních nahrávek, včetně alba *Speechless* z roku 1981, která je směsicí folku, noisu, avantgardy a volné improvizace. Prostě žádný mainstream.

Fred Frith je britský kytarista, multiinstrumentalista a skladatel, narozený roku 1949. Spolupracoval s mnoha hudebníky, mezi které patří například Robert Wyatt, Mike Patton, Bill Laswell, Brian Eno, Tom Cora, Iva Bittová a další. Je dlouholetým spolupracovníkem amerického saxofonisty a skladatele Johna Zorna, se kterým nahrál mnoho alb. Od roku 1968 působil v avantgardní kapele Henry Cow, se kterou hrál až do jejího rozpadu v roce 1978. Po jejím rozpadu založil s Chrisem Cutlerem soubor Art Bears.

Frith vystoupil ještě v dobách socialistického Československa na 8. pražských jazzových dnech, a to nejprve v duetu s Chrisem Cutlerem (25. května 1979 v Lucerně) a poté se skupinou Art Bears (26. května 1979 tamtéž). Chris Cutler, který v roce 2018 vystoupil v brněnském klubu Paradox společně s Agon orchestra v rámci festivalu Potulný dělník, si na vystoupení v Praze roku 1979 moc dobře vzpomíná – z celé organizace Pražských jazzových dnů měl pocit velkého kulturně-společenského uvolnění, a z toho důvodu zlehčoval tehdejší normalizaci podle rovnice „můžu tady hrát = nežije se tu špatně“.

Roku 1974 vydal Frith své první sólové album *Guitar Solos*, na kterém jsou improvizované skladby nahrané za pomoci prepravované

kytary. Mezi další vydařené sólovky patří *Gravity* z roku 1980, což je v podstatě avantgardní „taneční“ nahrávka, která čerpala z rytmu a tance lidové hudby po celém světě, a již v úvodu zmíněná *Speechless* z roku 1981.

Cheap at the half the price (v překladu za poloviční cenu, avšak tento obrat bývá požíván i ironicky ve významu vcelku předražený) je páté sólové album Freda Fritha a dalo by se shrnout jako „irrepressible joy of playful creativity“, tedy nepotlačitelná radost z hravé kreativity. Toto LP vyšlo v USA v roce 1983 a je nahráno v jeho newyorském bytě na čtyřstopý magnetofon. Fred Frith zkomponoval veškerou hudbu a sám hraje na všechny nástroje (s drobnými výjimkami, jako je hostování basisty a saxofonisty). Namísto živých bubeníků zde autor použil předtočené pásky a sample, které předtím nahráli jiní bubeníci. Kromě jeho klasické elektrické kytary zde hraje například na levný keyboard Casio-101 či dokonce na psací stroj (skladba *Cap the knife*).

Vydání LP v roce 1983 vyvolalo v progresivních kruzích rozruch kvůli „zjevné jednoduchosti“ a odklonu Freda Fritha od experimentální hudby. Avšak remasterovanou verzi alba, která vyšla na CD v roce 2004, přijali kritici lépe a připustili, že přehlédli, co Frith v té době dělal.

Na rozdíl od předchozích alb je toto album poslouchatelné i pro posluchače nepolíbené avantgardní experimentální hudbou – Frith zde dokonce poprvé zpívá a většina skladeb má klasickou popovou opakuji se strukturu, tedy sloka – refrén – sloka – refrén – sólo – 2× refrén s různými obměnami.

Texty na této desce jsou převážně politicky zaměřené, a to zejména s odkazem na první funkční období amerického prezidenta Ronalda Reagana, obsahují socialistické komentáře, mimo jiné o psech a hmyzu (např. skladba *Evolution*). Navzdory zjevnému odklonu Fritha od jeho předchozích progresivních alb mají některé skladby na tomto albu vazby na jeho dřívější kousky (*Some clouds do*, *Absent friends* či naprosto ulítlá *Flying in the face of facts*).

Album bylo některými kritiky popisováno jako reakce na punkovou vlnu ve smyslu low-tech přístupu ke skládání i nahrávání skladeb. Podle jednoho recenzenta té doby toto album dokonce mění způsob, jakým se mnoho hudebníků dívá na zvuky, které jinak berou tak vážně. Mezi vrcholy alba patří již zmíněný song *Cap the knife*, kde Frith hraje mimo jiné na psací stroj, přičemž se jedná o veselou píseň, ne nepodobnou songům americké novovlnné post-punkové kapely Devo. Další hitovkou je *Evolution*, hudebně připomínající The Police či rozdivočele punková, avšak rovněž velmi hravá, *True love*, atypická svými nezvyklými polyrytmy.

Tato deska rozhodně není pro každého – když jsem ji pouštěl v kyjovském rokáči Soho, kde jsem léta dělal barmana, tak ji zpravidla ocenilo jen pár hudebních fajnšmekrů či úplných zhulenců – prostě směsice téměř neposlouchatelné avantgardy, post-punku a popu ve velmi hravém hávu.

Honza Bartoň

DRÁŽÁK.CZ – RÁDIO SPODNÍCH PROUDŮ

NON-STOP PORCE MUZIKY, TEMATICKÝCH POŘADŮ A ZÁZNAMŮ AUTORSKÝCH ČTENÍ. STOVKY EMPÉTROJEK Z UNDERGROUNDOVÉ A ALTERNATIVNÍ SCÉNY. RÁDIO JE NEKOMERČNÍ PROJEKT AUTORŮ, KTEŘÍ NEJSOU ZASTUPOVÁNÍ OSA.

UNDERGROUND / ALTERNATIVA / MINORITY

Dýmem: Připomínat Československo? Jedině jako odstrašující příklad

Dnes, kdy píšu tato slova, je tomu právě sto dva let, kdy rakouský císař Karel I., vyhlásil svým národům manifest o federalizaci Předlitavska. Tedy byl to manifest, kterým jednak zcela oficiálně deklaroval národům Předlitavsko obývající všechna práva a národní rozvoj a pak také z Rakouska vytvořit federativní střeoevropské spojené státy rakouské.

Byla to myšlenka opravdu revoluční, spojovala v sobě všechno dobré, co nám staletý společný život pod rakouskou korunou dal a zaručovala rovněž i kontinuitu rozvoje hospodářského, kulturního a vzdělanostního. Neboť přes všechny lži, které jsme kdy mohli od roku 1918 číst a slyšet, nikdy jsme podobného rozkvětu, jako když jsme byli plnoprávními členy velké rakouské vlasti, nedosáhli a to, co následovalo po vyhlášení republiky československé, můžeme považovat pouze za úpadek.

Neboť krátké období čehosi, co bylo nazýváno demokracií, bylo obdobím trvalé ekonomické krize, kdy nebyly řešeny ani otázky sociální ani národnostní, což nakonec vedlo jak k diktatuře nacistické, tak i té komunistické. Tedy existence Československa byla po naprostou většinu této doby zločineckou diktaturou, ať se již tento státní útvar nazýval druhou republikou, protektorátem nebo republikou socialistickou. Neboť tato diktatura trvala od roku 1938 do roku 1989, což je padesát jedna let. A tudíž opravdu nechápu, co je na tom k oslavě. Padesát jedna předlouhých let, které vzaly životy milionům lidí, kteří by jinak, kdyby byl vyslyšen císařův návrh k federálnímu uspořádání naší rakouské vlasti, mohli jinak své životy prožít v míru a blahobytu. Protože Adolf Hitler by zůstal podivínem prodávajícím své akvarely vídeňských ulic a sovětský komunismus by roznesly vši a bída a my bychom nepoznali ani koncentráky ani ostnatý drát ani fronty na toaletní papír, ale měli bychom životní úroveň Lucemburska, nikoliv Ruska.

Že projekt československého miniimpéria nemohl mít naději na úspěch, tedy na úspěch toho, že by mohl existovat bez toho, aniž by jej držel pohromadě něčí velmocenský zájem. Což je evidentní a stačí pohlédnout na to, že Československo takto přežilo sotva dva roky, kdy se naštěstí mírumilovně rozpadlo.

Dodnes ovšem i Česká republika těží ze svých pevných základů vystavěných v době Rakouska, neboť veškerý průmysl, kterým se pyšíme, za Rakouska vznikl, stejně jako naše výstavná města či infrastruktura. Poté již nebylo nic a není ani dnes. Kdy dálnice okolních zemí končí u našich hranic a vysokorychlostní železnice nás obcházejí jako morovou ránu a domorodci se kodrcají na roztřískaných cestách a vlastně si už i zvykli.

Československé dědictví má bohužel tuhou koříněk a prorostlo naší společností až do jejích hlubin. A tak nezbyvá než dál hovořit o tom, že oněch padesát let bylo chybou. Že oněch padesát jedna let bylo slepou cestou. A že jedinou cestou našeho národního vývoje je co nejvíce splynout s Evropskou unií a konečně uznat chybu. Chybu, kterou jsme nemuseli žít, kdybychom vyslyšeli posledního českého krále a rakouského císaře Karla I. v roce 1918.

Mým věrným národům rakouským!

Od té doby, co jsem nastoupil na trůn, jest Mou nezdolnou snahou vymoci veškerým Mým národům vytoužený mír, jakož i ukázati národům rakouským cestu, na níž by bez překážek a třenic dali požehnaně rozvinouti svým národním silám a využítokovali jich úspěšně k svému duševnímu a hmotnému blahobytu.

Strašlivé zápolení světové války stálo dosud v cestě dílu míru. Hrdinství a věrnost, obětavé snášení nouze a strádání slavně obhájily vlast v této těžké době. Kruté oběti války musily zabezpečiti nám čestný mír, na jehož prahu dnes s pomocí Boží stojíme.

Nyní nutno bez váhání přikročiti k novému vybudování vlasti na jejich přirozených a tudíž nejspolehlivějších základech. Prání rakouských národů jest při tom pečlivě uvést ve vzájemný soulad a uskutečniti jejich splnění. Jsem odhodlán provésti toto dílo za svobodné součinnosti Mých národů v duchu oněch zásad, které za své přijali spojení mocnářové v nabídce mírové. Rakousko se má státi, jak tomu chtějí jeho národové, státem spolkovým, v němž každý národní kmen tvoří svůj vlastní státní útvar na území, jež obývá. Tím se nijak nepředbílá spojení polských území Rakouska s polským neoddělitelným státem. Městu Terstu s obvodem dostane se podle přání jeho obyvatelstva postavení zvláštního.

Tato nová úprava, která se nijak nedotýká celistvosti zemí svaté koruny uherské, má zabezpečiti každému jednotlivému státu národnímu jeho samostatnost; úprava tato bude však také účinně chrániti zájmy společné a uplatňovati je všude tam, kde společenství je životní potřebou jednotlivých státních útvarů. Jmenovitě bude dlužno spojití všechny síly, aby s úspěchem rozřešily se po právu a spravedlnosti veliké úkoly, které vznikají ze zpětných účinků války.

Až do té doby, kdy tato přeměna bude zákonnou cestou dokonána, zůstávají dosavadní zařízení k ochraně obecných zájmů nezměněna. Mé vládě jest uloženo připravit bez odkladu veškeré práce k novému vybudování Rakouska. K národům, na jejichž sebeurčení bude spočívat nová říše, obrací se Můj hlas, aby spolupůsobili na tomto velkém díle prostřednictvím národních rad, kteréž – utvořeny z říšských poslanců každého národa – mají uplatniti zájmy národa ve vzájemném poměru, jakož i ve styku s mou vládou.

Kéž tato naše vlast, upevněna svorností národů, které v sobě spojuje, vyjde z bouří válečných jako svaz národů svobodných. Požehnání Všemohoucího provážež naši práci, aby velké dílo míru, jež budujeme, stalo se štěstím Mých národů.

Ve Vídni dne 16. října 1918.

Karel v. r.

Hussarek v.r.

Miroslav Václavěk

Důkazy: Festival Napříč – 2020

1) Srdcechytlavý a charismatický Marcel Kříž; 2) Divadlo s hudbou pravěkých lovců a sběračů pohlavních chorob Altsteinzeitliche Knochenklängebilder; 3) Emanuel Toifl s kapelou Balet československého rozhlasu; 4 a 5) Noční a denní směna objektivem přiožralého voayera s roztřeseným hledáčkem; 6) Urband; Fotografie: René ŽárovkaPokorný

Za lubem: Někdo zkouší hajlovat, já zase haikovat...

Co je vlastně pravé haiku a kdo ho pozná? To nikdo neví (ani já), ale všichni ho vesele tvoří... I když je to japonská doména, tudíž přizpůsobená japonskému jazyku, v ostatních řečech je to jen jakási místní zkomolenina, kde se dodržuje pět, sedm a pět slabik. Podle „ortodoxních haikařů“ musí v haiku text obsahovat měsíc nebo alespoň roční období a taky pojednávat o přírodním tématu... Tak s tím si rozhodně nelámu hlavu. Haiku je dle mého názoru nálada, pocitová chvilka, okamžik, zlomek času, mrknutí víčka... Stručná drobná báseň bez ozdob. Neupovídaný formát. V mém podání často výkřik, metafora, glosa, aforismus, při zachování haikové formy pět, sedm, pět.

Zatím vyšlo Na křídlech ptáků (98 haiku), v Ponorce blues 32 haiku a v Route 60 – 60 haiku, vše ve vydavatelství Ears&Wind Records, nyní ve fázi příprav sbírka s pracovním názvem Lodivod (básně a haiku + ilustrace od utajovaného autora, trošku překvápko...).

Krvácí podzim
šípkobraním na mezích
v paprscích slunce

Vyprahlá půda
na rozpraskaných polích
Čekání na déšť

Za starým lomem
neustálý štěkot psů
na svou ozvěnu

Paprsky slunce
šimrají dívku na rtech
místo polibku

Smyslná ústa
čekají na líbání
Mládenec nikde

V zemi Nikoho
mezi šedí panelů
vykvetla kytky

Békání ovcí
zatoulaného stáda
volá pastýře

Srp a kladivo
přízraky minulosti
klepou na dveře

Z mostu nad řekou
dětí krmí rohlíkem
bílá labuť

Sám v cizí zemi
cizí lidé zvuky řeč
Strach z neznámého

Ospalky noci
omyje chladná rosa
časného rána

Necudný vítr
vášnivými dotyky
svléká stromům šat

Vlasec udice
telegrafní spojení
rybáře a dna

Zámek na ústech
plátno roušky mlčení
polyká slova

Když mluví hlupák
ve všech vyřčených slovech
marné hledat smysl

Jsme blázni v cele
ve svěrací kazajce
koronaviru

Před vlezlým chladem
zdvihlé límce kabátů
Chut' na čaj s rumem

Nad náhrobky jmen
dávno zemřelých lásek
tíse pláče déšť

Skrytá tajemství
nenaplněných lásek
šeptaných vrbě

Minohledačkou
skryté poklady srdce
nikdy nenajdeš

Bílé a černé
figurky šachovnice
boj dobra a zla

Bezplatná linka
tísňového volání
Modlitba k Bohu

Vářečka blesků
míchá v hrnci oblohy
ledové kroupy

Chudí boháči
poutníci s kapsou prázdnou
jdou cestou prašnou

Prsty od krve
trháním šípků veršů
na léčivý čaj

Ve výhni léta
slunce přikovalo stín
na dlažbu města

Prach zašlé slávy
rozklížené kytary
tesknící v skříní

Ticho po bouři
holubi pijí z louží
stín katedrály

Na krku smyčka
z konopného provazu
našich vlastních vin

Tragický příběh
nenaplněné lásky
strom sebevraha

V sedlině kávy
počítáš letokruhy
svého příběhu

Tajemná půlnoc
rej svatojánských mušek
láká pocestné

Česané větrem
zlatovlasé obilí
Vlny v příboji

Klíčová dírka
za škvírou plnou světla
tajemství ložnic

Kadeřník vítr
češe rezavé vlasy
řídnoucí trávy

Zoufalství a pláč
torza zbořené sochy
nad stavem světa

Píseň krajiny
za oroseným oknem
v rytmu kol vlaku

Zrnka života
čas přesýpacích hodin
měřený pískem

Miky Marusjak

Z chacharova sudu: Měšťáci, maloměšťáci, a ti druzí...

Známe to všichni. Ano, měšťáci jsou všude kolem nás, ale jsou i v nás samotných. I když v někom z nás více a v jiném zase o něco méně. Podle měšťáka má všechno svůj přehnaný řád a smysl, všechno je v těch správných kolejích, škatulkách, přihrádkách, vše se odehrává v přesně stanoveném čase a na přesně stanoveném místě, byt by se jednalo o úplnou maličkost a nepodstatnou hloupost. Měšťáci milují klid, proto třeba silnější přibouchnutí dveří na chodbě je dokáže úplně vyvést z kontextu a stává se pak neodpuštělným hříchem a v „tichém domě“ je vnímáno hůř než výbuch sopky. Tato malá katastrofa dovede vnést do života měšťáka touhu po spravedlivé odplatě, kterou pak často bývá pomluva nebo stížnost, kdy dotyčný původce ruchu na chodbě domu bývá probírán i propírán počestnými, slušnými a spořádanými sousedy, a to tak, že na něm nit nezůstane suchá.

Měšťáctví nemá rádo žádné výkyvy, žádné neočekávané situace, a lpí na dodržování ustáleného a neměnného chování, i kdyby se toto chování vymykalo přirozenosti a zdravému rozumu. Projevy měšťáctví jsou pevně zakořeněny v každém z nás, a to i v těch, kteří se mu vysmívají nebo proti němu bojí, protože, svým způsobem, poskytuje pocit sounáležitosti a důležitosti mezi lidmi podobného druhu. Narušitelé klidu jsou většinou osamělí podivíni a outsidersi, a bývají komunitou slušných občanů vylučováni a vyčleňováni. Toto není ale hned nutné považovat za něco negativního. Naopak.

Tato „samota“ může být zdrojem inspirace a hlubokých myšlenek ve vědě a v umění. Dav ještě nikdy nedokázal vymyslet něco kloudného nebo umělecky hodnotného. K tomu je často nutná právě tvůrčí samota.

Způsob života měšťáků je nudný, protože všechno v něm je přesně dáno, neexistuje zde žádná flexibilita, žádná improvizace, nehledí se na to, jestli je nějaká věc opravdu nutná nebo ne. Prostě se to tak dělalo vždycky, tak se to tak bude dělat i nadále. Vše se zde provádí čistě mechanicky a perfekcionista. Vzpomínám si, že když jsem bydlel v Německu, nemohl jsem pochopit, proč si v našem domě někteří sousedé dávají jmenovky na šňůry na prádlo, nebo proč si kladou rohožky na zem, před vchodem do sklepa. Tato nuda však lidem vyhovuje, zbavuje je starostí spojených s přemýšlením, zbavuje je námahy, protože nemusí přemýšlet o nových a jiných řešeních přicházejících problémů. Měšťáctví není světem dobrodruhů ani revolucionářů, i když ti paradoxně z měšťáckého prostředí často pocházejí a nezřídka se do jeho náruče, po vybouření, také opět vrací. Co ještě napsat o maloměšťáctví? I když nemá rádo samostatné myšlení a tvůrčí inspiraci, přesto je jejich zdrojem, jejich podhoubím. Z měšťácké nudy tak vyrůstají hluboké myšlenky a umělecká díla těch, kteří se této zátěže dokázali zbavit.

Vladimír Jaromír Horák

Filmové okénko: Čtyři filmové tipy

Asi to ukončím

(Charlie Kaufman, 2020, USA)

Charlie Kaufman přišel s další depresivní psychoanalyticko-psychedelickou jízdou plnou metafor. Začíná to jako obyčejný film o cestě za rodiči a nestačíte se divit, kam vás to dovede.

Corpus Christi

(Jan Komasa, 2019, Polsko)

Geniální polský film o falešném knězi. Na tom filmu snad nemohu najít chybu. Strhující.

Místoprost sebevrahů. Hater

(Jan Komasa, 2020, Polsko)

Jedná se o druhý díl série Místoprost sebevrahů. Lepší než ten první. Jan Komasa, který natočil i Corpus Christi, přináší skvělé politické drama a psychopatech a politice.

Crown Vic

(Joel Souza, 2019, USA)

Crown Victorie je termín pro americké policejní auto. Klasický snímek o prvním večeru policejního zelenáče.

Vojtěch Landa

INZERCE:

Tel.: +420 542 210 46
info@jacobbrno.cz
Brno, Jakubské náměstí 7

Jacob

Af už Vás uchvátí naše skvělá poloha,
osobní přístup nebo jedinečné skloubení tradice a moderny,
jedno je jisté – už nikdy nebudete chtít jít jinam.

Mikyho zápisník:

Večer poezie

V rohu náměstí, ve známé galerii se starobylými klenutými stropy, probíhá večer poezie. Zestárlý básník, se stejně starou přítelkyní, recitují společně jeho nové verše. Zestárlý vypelichaný hipík oba doprovází na elektrickou kytaru. Zestárlý plešatý maník s vousem ala ZZ Top k tomu bučí na ságo. Uprostřed první řady sedí básníková matka. Myslí na to, jak se syn nedostal na Damu a šel dělat kulisáka. Vida, teď v padesáti mu vycházejí sbírky poezie a má svůj vlastní večer.

Vedle básníkovy matky sedí jeho přítelkyně básnířka. Myslí na to, jak si kdysi s básníkem předčítali své verše, které ona tehdy publikovala. On však ne. Pak se jí narodila dcera a rodičovské starosti utlumily příval inspirace, téměř dvě desetiletí nic kloudného nenapsala. Vedle přítelkyně básnířky její dcera, která jako by matce z oka vypadla. Myslí na to, že kdyby měla kluka, tak nemusí sedět v nějakém trapném debilním večeru poezie.

Starý básník sedí uprostřed publika a myslí na své vlastní verše. Udiveně kroutí hlavou nad vytahaným černým trikem básníka. Proč si ten komediant nevezme sako a kravatu?

Mladý básník sedí vedle starého básníka. Nenávidí ho, stejně jako vystupujícího autora a všechny ty hlupáky okolo, kteří přišli na večer poezie. Tváří se jako by tomu rozuměli, ale poezii, ve skutečnosti rozumí pouze on.

Básníková přítelkyně recituje tak, jak se správně má, lyricky. Tak, jak se to naučila v dramatickém divadelním kroužku. Její děti v publiku si myslí, jak maminka hezky přednáší. Ta myslí na to, že až vyrostou, budou jednou také recitovat na večeru poezie. Její kolega z práce vše natáčí na video. Popíjí přitom lahvové pivo, které si přinesl s sebou.

Hipíkův kolega z práce se snaží fotoaparátem zachytit účinkující pro kulturní rubriku místních Radničních listů. Hipíkova dcera, ověšená korálky, myslí na to, že až skončí produkce, půjde políbit básníka. Požádá ho o autogram, klidně i na holé tělo, třeba na řadro.

ZZ Top myslí na blondýnu z druhé řady. Upoutala ho svým výstřihem a bujným poprsím. Vysílá k ní žhavé pohledy.

Profesor češtiny na místním gymnáziu, bývalý básníkův spolužák, mu pomáhal s korekturami textů. Myslí si, že básník by měl ve svých verších používat méně slangových a vulgárních výrazů. Nyní přemítá o tom, zda slovo hovno, které právě zaznělo z pódia, by nešlo nahradit lejnem nebo výkalem.

Nahluchlá dvaadvadesátiletá bývalá profesorka pedagogické fakulty, kde přednášela češtinu a francouzštinu, sedí přímo u reprobedny. Když ji komunisté po osmašedesátém vyrazili, skončila na učňáku u švadlenek. Před měsícem získala ocenění pro nejstaršího absolventa university třetího věku. V duchu si překládá básníkovy verše do francouzského jazyka. Usilovně myslí na to, jak se lidově francouzsky řekne hovno, aby báseň neztratila na síle a údernosti. Básníkovi příbuzní, intenzivně myslí na autorovo pozvání do nedaleké vinárny, kde večer bude pokračovat. Pisálek z okresních novin myslí na to, jak se vloudit mezi pozvané do vinárny. Za případný rozhovor s básníkem by mohl být slušný honorář a okamžitá prémie v podobě džbánu moravského vína.

Pořadatel, důchodce s přehazovačkou přes svou pleš, stojící u dveří, myslí na to, že jak zavře galerii, tak půjde na pivo a mariáš.

Básníkův přítel, herec, si myslí, že on by přednesl jeho verše mnohem lépe, takhle by rozhodně neuhlal. Polohlasně si odříkává citované verše, s důrazem na správnou dikci.

Básníková milenko tu není. Básníková ctitelka o ní neví, a tak myslí na to, jak by se mohla stát jeho milenkou. Na básníkovu mrtvou milenkou nikdo nevzpomene, ani jeho matka. Jak nenáviděla všechny ty verše, ve kterých tu děvku syn tolik opěvoval. Není zde ani básníkův zemřelý otec. Matka myslí na to, jak se mu syn podobá. Ta postava, výraz obličeje, gesta, hlas... Pláče dojetím.

Studentka pedagogické fakulty myslí na to, že napíše o básníkovi svou diplomovou práci.

Básníkův přítel, naivní malíř, nemyslí na nic, protože usnul. Možná se mu zdají poeticko-naivní sny.

A básník? Básník, ten myslí sám na sebe.

Miky Marusjak

Poházené vnitřnosti:

Rána a rány

Nevadilo mu, že drobně poprchává. Rána polních cest jsou stále stejná. Probuzená, dnem vonící. Dávají sílu jít dál. Stejná rána po mnoho let, která mu neúprosně přibývají. Přibývají? Cítil se unavený.

Pan farář říkával, že všechny cesty vedou do Říma. Tehdy sedával každou neděli s babičkou a dědou v kostelní lavici. Babička vždy sklopila zrak a pokřižovala se, děda si mnul vousy a škrábal si bradu. A pak odpoledne lehával na zahradě, v puse stébko trávy, koukal k nebi a přemýšlel, jak může být velké to město měst a jestli by tam někdy došel, kdyby se vydal odsud, hned po té cestě co vede za plaňkami. Třeba by tam došel do konce prázdnin, možná by mu to ale trvalo třeba i rok a možná taky deset let. A až by se vrátil, tak by už byl velký a nemusel by aspoň chodit do školy a hned by spěchal za panem farářem, aby se mu pochlubil, že v tom velkém městě právě byl a že tam opravdu vedou všechny cesty a že se všechny ty cesty spojí v jednu a ta je strašně velká a dlouhá a...

Dědo? Opravdu tam vedou všechny cesty? A děda, jak seděl na

zápraží, se zase poškrábal na bradě a promnul si vousy, stejně jako v kostele, zamyslel se a povídá: no synku, ono záleží na tom, kam po té cestě a jakým směrem jdeš. Pan farář má svou pravdu, ale víš, co říkával můj stařeček? Všechny cesty končí v polích. A já si to myslím taky...

A pak se dědovi něco zalesklo v očích, které si rychle zakryl dlaní a zabručel něco o mouchách dotěrných a on si zase lehl do trávy a díval se na plující mraky a přemýšlel o tom, kterým směrem se vydali jeho máma a táta, že jsou už tak dlouho pryč a vůbec se neozývají a že ani dopis nepošlou a že až bude větší, tak se je vydá hledat... Nevadilo mu, že déšť zesílil. Rány polních cest jsou stále stejné. Probuzené a pořád živé. Dávají sílu jít dál. Stejně rány po mnoho let, ukryty v brázdách vzpomínek, které zůstávají. Zůstávají? Cítil se unavený, ale pokračoval v cestě.

Hynek Tichý

Traumerův sloupek: Zukotero

Hladovějící děti v imaginárním městě Zukotero ještě, než usnuly, tak se rozplynuly žízní ve štiplavý vysušený aerosol, který vdechl muž stojící u sloupu z tureckého medu v ostravském metru. Všude kolem létaly smrtonosné masačky, které vpichovaly svá ostrá žihadla do betonových zdí. Muž otočil svou hlavu o několik stupňů, ne však moc, to, aby nevyběhla z jeho krčního závitů a zahlédl druhého muže, který v kočárku vozil plyšového medvídka bez tváře. Tento muž měl na sobě stříbrné, lesknoucí se triko s nápisem Zukotero. Každý někoho musíme mít. Někdo má například ženu či psa nebo má jenom sám sebe anebo vlastní plyšového medvídka bez tváře. Světlo v metru mírně potemnělo a z vysokých stropů se dolů k podlaze začal snášet bílý polystyrenový sníh. Nastalo období zimy. Muž přikryl medvídka teplou larisou a na vypelichanou hlavičku mu nasadil baret. Medvídek zpod larisy vytáhl malý dětský plastový revolver značky „Prásk“ a střílel muže opírajícího se o sloup z tureckého medu. Ten se svalil na zem, až se otřásl celé metro v základech, změnil se v malý potůček krve a stekl do kolejiště zrovna ve chvíli, kdy ke břehům zastávky přirazil parní vlak. Ozval se silný zvuk sirén, po kterém se otevřely dveře milionů vagonů po celém světě a z nich vystoupilo několik roztrápených osob vystřižených z tvrdého kartonu. Zvuk sirén ztlchl. Medvídek seskočil z kočárku a podrazil svému majiteli nohy. Popravil ho ranou do týla. Poté mu svlékl jeho stříbrné triko s nápisem Zukotero a navlékl jej na svá chlupatá prsa.

„Já jsem Zukotero!“ vykřikl do ticha a začal kopat do závějí polystyrenového sněhu.

„Já jsem Zukotero!“ vykřikl znovu a rozpadl se na prach, který se znovu scelil do původních tvarů. Potom se otočil a vypravil k východu z metra. Jen trochu kulhal. Bolela ho levá plyšová noha, ale byl Zukotero. On sám byl celý Zukotero, vládce světa. Nikdo nebyl víc než on, žádný král, žádný prezident, ale Zukotero světovládce. Pěstmi si zatloukl do prsou a z neexistujících očí mu vyhrkly mastné slzy. Bylo to tak dojemné.

Papírové ohňostroje začali chrlit barevné jiskry do všech stran. Všechna plyšová zvířata i lidé se Zukoterovi přišli poklonit a prožít s ním ty slastné chvíle nástupu světovlády.

„Já jsem Zukotero!“ vykřikl medvídek, již trochu ochraptěle směrem k masám, které přeploňovali všechna náměstí. Křičel již dlouho a setrvačnick v jeho hlasívkách se začal zadržovat.

„Já jsem Zukotero!“ chrčel stále kolem dokola a ďábelsky se smál. Svíjel se jako šílený, chvíli tančil kozáčka a chvíli zvedal ruku do výšky a mával všem přítomným, než je plastovým kulometem všechny postřílel a zůstal na celém světě sám.

„Já jsem Zukotero!“ zavřeštěl naposledy a podíval se na všechnu tu spoušť kolem sebe.

Herman Traumer se mourkové a micinky vrátí v příštím méně děsivém sloupku, nad jehož názvem si zatím stále láme hlavu...

I. K.

Komiks: Zukotero

Svjet podle Květuzora:

Vo rozkmitách

Nekeré vjeći sa přihođijá z božskej prozřetelnosti, takým mechanismom, smrtelníkom těžkononc spatřitelným a dalo by sa říct mozkom pozemskéj bytosti nepochopitelným. Možná v tym majó prstů tá křídla motílův, s týma defekty jízdy Lorenzovým trachtorem a takový. Na každé pád ešivá náke šikmovoké Lorenc nekde mezi rýžovýmá poli nemože nakopnót svůj trachtor a mňa sa nyněko deje todle, tak že temu Lorencovi pjekně děkuju. Dycynky sem totiž s urputným smyslem pro sebezabepečení ega pjestil svojeho harému a že to běl pestré harém! Ctíl ten harém tých Evropských hodnot, teda abysem běl přesněši, sahal vod Aša až po Mukačevo a dycky bělo pjekně zavítat do dané končiny a bět přijaté s roztaženým roštím rozličnó gazeló s rozličnýmá vnaďami. Ty Evropské hodnoty spočívaly v tem, že hen té mileny vod Aša po Mukačevo vo sobje nevjeďily, alespoň sem v to dófal. A já sem vo jejich avantýrách nevjeďel určíte, vo tem su přesvěčené vod chvile, kdy som rozpoznal nyjancí tej ženskéj dušinky. A tak dycky když nekerá oznámila, že mňa staví na vedléši kolej, neběl sem nasraným, ale přejícím a neběl sem žárlivým, nýbrž za tu nebohó dřívčí šťastným. A náká s jinšíma vnaďami zasejc přišla na její flek aby rovnováha v úle běla jak má bět a stavy běly přiněmenčím plnýmá. Co na tem, že jinší samci vostróhali, tadydlenc mňa žádná lítost nepřišla na mysl, ani mňa nenapadlo sa dělit, či pomyslet na náko sónáležitost vo mrdání s nákým nebožákem. Silnější pes mrdá, poudá sa, akurát že naša jasnosť je navíc hadom.

Jednyho dňa do tých zástupů skvostných stvoření, mezi tých ceckatých anjelův vstópil Ježíš v sukňích, taká gazela z gazel co jinších bohyňi vedle sebe samojediné nestrpjela a pokavaď náko jinší uzřela, hašteřila sa aj čepýřila se až hen ten harém počal upadať a řidnót. Zapuďila rozmaňtost v domně. Z mojeho někdejšího božského úřadku zbélo jako že skoro nič nezbélo a já sa musíl spokjit s málem. Ruiny haréma furt ešče oplývaly vybróšenými dēmanty, jakých jen može táto planetka nebídnót. Nicméne já již jistě nebyl bohem, ale vadnóćím bůžkem a pomali som sa chystal do důchodu, smířený že budu vylučovat pachů, jakých mňiši vylučujů z tého nedostatku jebání. Uvjedomoval sem si, že vlastně již z méch oveček nezbélo zhola nič, že totiž sem jich nedoplňoval když sa ty minulé pomnožily s bježnýmá samcama a rodili jim potomstev človječích. Bláhově žil sem vidínó hojnosti až málem nebélo kde brát. Došlo mňa teho faktu, že ty jednotky gazel, co mňa doposavaď nabízijá svůj klín nésó dary země, že pozůstatky mojeho druhu, zbytky upadajících božstev. Počali mnó clómat dēmoňi nadutosti a hodovali na mňa raráši protiřností jako na smrduté mřšine si libovali bestije zákeřností. Zmírající zvjeř sem připomínal, kopajíce do-

vokola sebe, snaže sa tých netvorův setřásti do cizích náručí, pryč vode mňa, abysem mohnul poukazovat na jinších, však čím vjeći snahu sem vyvinul a čím více tých šelem zapuďil, s mnohem vjeći intenzitó na mňa ložily další a další sviňuchy proradné až mňa pohlťily celó dušu.

A tehďa v tym vokamžiku, k využívání zvostal, alespoň zdálo sa tomu tak, akurát Ježíš a Ježíša som požíral plnýmí dóšky, v celé jeho velikosti. Hnětl tých božských kozlátek, cucal té nabobtnalé struky, sál z jeho klínu nebeskó manu a při te blízkosti Ježíša sukňi zbařeného aj prstenův zbařeného, v jeho celé oslňující kráse mňa moji dēmonové stále nevopóšćeli. Vsač Ježíš mňa vopustil, syt zbytků mojeho charismatu. Ježíš mňa vopustil a ponechal jak kost morku zbařenó, pohozenó, vodhozenó a vopušćenó.

Dobu sómraku kdy gazela z gazel rozbila můj harém a jen ozvyjeny stenů dávné slávy vñímám mezi netopěřím švitořeñím, na útesu nad sótokem dvó patoků, jejichž pródy vodnásijá staré svjet kam patřím aj já, nekam dost daleko, kde se všeckna ta špina spláchne do nesmířnyho retychu a žádně, ani my co pomatujem šeckých chuťi hřichu, neví co bude pak.

Nevede sa mňa šak nabět pocita, že bysem sa nedokázal adaptovat a trocha tým novým móresom překřížít pláňů, do tých vod mňa ani nenapadne ložit a důchodek s mňiším smradem néspiš vodložím. Trocha spočnu při tem dunu a cikvu na útese nad sótokem tých patoků, při švitořeñi netopěřích křidel, převlíknu kožu a pak sa znovustvořeně poďívám na zóbek pravrukův teho šikmovyho trachtoristy. A nebo sa taky može stat, že král zvostane nahý. Sssss.

Nesmí nikdo stát!

Na scénu právjě v tuto chvíli připochoduje Michala. Teda prva sem si nebyl úplně jistě, eši nde vo mladýho borečka, nebo vo babáča, navíc človjek si dneska už vůbec nejní jistě v mnohých tých názvoslovích a orientacách. Nicméne oponó pronde skromná a nenápadná krasavica (krasavec, nemohl sem čut eši nde vo borečka, či vo koc eši nde) s orlim nosem a pohledem tak průhledným jak to enem ty studánkovje křiščálový modrý vočiska umijá. Nemá nazutých dlóhých šnerovacích bot, nemá kěrky, nemá dredy, ani náznak zmalořání, žádný nedomrdly emo. A když z tých nožisek tahám gaťe, čumím, avšak nésu zas tak překvapeně, ani učarovaně, že nenacházím, ani krajku, ani tanga, ale podobny trenčle, co ze mňa sóká Michala. Michala, ten dēmant v trenkách s plachetnicama sa króťi jak žóžel a já tuším, že až ty trenčle sesókám z ní, uvidím zdrčlyho šulina. Su zvjedavé a tak sókám a sókám a voko mé hladové nezří čůřáka, ale prales. V tym pralesu sa tak trochu hrabu. Hrabu sa Michale v piči. Prstíky nenasytně ndó hlóbjějác a bušijá na nebeskó bránu vostošest. Cětím jak só ty prsty už do

morka kostí prosákly přírodním lubrikantom. Teče to z Michaely jak Nijagáry. Glocnó mňa pronde takové zvonek, že ešče že sme v suterěním kěru, bo jinak bysme vyplavili sósedy pod nama haha. Ale rači vrazim Michaela jazyk hluboko do prdele a šeptám do tej zadní tváře: *nevyplovili, nevyplovili*. Ten zvonek haha. A možná jednó, až bude stará a zanedbaná a zaroste jí aj prdel chlupama, budó ty chlupy rezonovat éterom ten muj dobré zvonek.

Průhlednovoká atletka s vorlim nosem nák vycětí, že mňa bolijá prsty aj jazyk a pře sce taky trochu teho utrpeñi, tej bolesti a vytáhne si z gatí pásek a roztáhne čapy a obnaží tu zarostó, porostem skovanó, růžovó piču a špitne: *realizuj se, švihej*. A tak švihám a švihám a Michale rudne kunda a celá votýká, jakobysem do ní napumpoval ovducha jak do nafukovacího balónka. Stríkajó z ní ščávy na ty trendóry s plachetnicama v voknem kery mám teď v úrovni voči, čumi zřídavje náké chlapeček na tu našu sklepňi scénu a pak jeho fotr néspiš, taky čumi na tu našu sklepňi scénu a do chlapečka ten fotr néspiš cosi hudruje a táhne ho za paprč nekam do hahzlu, do króžku asi. Michala brečí a usmívá sa a já bych už fakt zasunul a ona zas jak by to vycětíla si veme mý čůro a začne si s tým čůrem króžít dovokola řite a má k temu nejapny komentáre: *klidně stríkej kanečku, ale pak už nic nebude*. A já bych stríkal, dávno bysem stríkal. Mám furt nakrajíčku a nevím teda, jak dlóho ešče zvládnú ten nízké chťič ovládat. Zatím nestříkám, bo mňa taky zajímá co bude dál. Koc vytáhne z gatí jakosi mašli a trochu nevhoraře si ju začne vázat na tu natekló kundu. Mašla jí sjíždí jak je ten výběř furt vlhké. Skoro zařve: *ty mi nepomáháš!* a skoro až vyjekne: *asistuj mi piči*. Tak vyjedu tým smočeným kóskem šulina z té krásné prdele, zahleďim sa na ty slepeny žuzu bonbóny, plesknu po nich jen tak ledabyly dlaňó, ale promyšleñe, bo nésu debil, mám to promyšleñy a zakejklim s tó mašlő až se žuzu smrske pod tym huzlem. Táhám z Michaely triko, ale vona sa cuká a nesce: *mám brožně malý prsa* poudá. A tak jí to triko fakt musím servat násilím a trochu mňa to trápi, bo su normálně něžné romantik. Avšak zasejc je pravdó, že když je tedkonec taká příležitost, cobyssem z té koc co má kundu s mašlő to triko neserval? Uvidel sem ty ceciky, fakt maly, ale ščumple tak dlóhy a tvarovany, jak dudlíky a ve vokně zas chlapeček a ukazuje prstíkem na tu sklepňi scénu a vedle ně maminka néspiš, asi z króžku je vede, hubu dokořán nalepená na chodňiku u teho vokna do našeho sklepa, kde za války běli skovañi židi a já su pře taky čtvrtěčni žid. Zarámovaná jak panenka Maria s krapet vodrostlym jezulátkem tam je na tym chodňiku tym voknem ta matka s tým fakanem ztvárñená. V tym jak na tu vykulenó babu za voknem čumím, sem pustil ejakulát. Michala vmžiku voháklá a ve dveřách místo lóčeñi enem výtka: *přistě to bude lepší*. K tým trenkám s plachetnicama vobčas čichám.

Květuzor Škvírkó

Podivuhodné necesty: Fííí fenomén k obrazu necesty

Bond se nudil, ale uměl své pocity dobře skrývat, jinak by si štlhlá bruneta sedící vedle něj sotva mohla pomyslet... „nevypadá ten chlap vůbec špatně a vážně by mne zajímalo, co ho na plcích těch dvou mluvících figur na tak zajímá“; těmi plky mínila diskusi dvou pánů sedících na vyvýšeném místě přednáškového sálu pražské vědeckotechnické společnosti sídlící na Novotného lávce u Vltavy, kam Bond dospěl při sledování jakéhosi muže v tmavém přšplášti, který si po skončení nezázivné přednášky o Aristotelských Kategoriích opět vyzvednul a zamířil kamsi do centra. Bond zahlédl tmavý přšplášť mizící do vchodu starého domu. Při vstupu si povšiml nápisu: Největší bludiště ve střední Evropě.

„Mohl by to být on, ale u něho člověk nikdy neví“, pomyslel si při vstupu do zrcadlového bludiště, kam musel před chvílí vstoupit také tmavý přšplášť, neboť na poloprázdných věšácích v šatně, kde si Bond před chvílí odložil svůj baloňák, nák nevisel. Bludiště bylo téměř opuštěné, ale Bond věděl, že v něm určitě není sám. Kdesi mezi zrcadly kohosi zahlédl, ale když se otočil, uviděl pouze svůj obraz postaršího muže v tmavém přšplášti. Zrcadlové plochy měnily vířící otazníky v řady výstražných vykřičníků. Odpověď najdeš v děravé kapse tmavého přšplášťe...

Nejnázornější odpověď je v literatuře a její žánrové typologii, té děravé kapse. Na první třídu ne a ne – nevzpomene.

Kritéria třídění jsou pokrytecky nekritická... pars pro toto – literární taxonomie selektuje na rampě čistý žánr od kontaminovaného, rodově pochybného, kterýžto nepodělek hnedle šteluje do sprch a stoupy TRANSMISE... DRUH (species) „má“ ROD, TYP (lat. genus; řec. gé-nos, odtud gen, geneze atd.); každá litera (znak) má gen a tendenci mísit se. Frenologové a pleticháři si pletou konfekci s konfesí...

Takže mi teď konečně koukej vyklopit NĚCO O VĚTĚ! Nejlépe o nějaké netypické, např. HLAVA NA MÍSE a tanec SHALOM... Však on si ji už nějaký typický kádrovák, hlídač čistoty typu „naší“ zahrádkářské kolonie, zajistě předvolá, aby mutantního druhu označil za vola, aha... tak slalom, pardon, snad raději něco o nějakém atypickém žánru, jsi přece pionýrem fi-fi... Co je to za (literární) vynález ta lo-fi women? Amen?

S phi-fi, jakožto klonem sci-fi přišel filosof Hejdánek. Já jsem z toho udělal fi-fi.

K jakému obrazovému předkusu je s/tvořen ten nalezenec?

Asi k tomu, aby(ch) si ve svých fi-fi ledacos ujasnil. Takže by to vlastně ani nemělo být k nějakému „normálnímu“ čtení – což asi opravdu není – já to nedokážu posoudit, protože to po sobě již nečtu a podle toho to také vypadá.

Někteří žánroví kloni se kloní k názoru, že jsou „vymyšleni“, páč kde je uzel, tam je oko, ať je utažen jak chce. Asi tu v(z)niká potřeba tento povolit... tak jen směle tou větou „o větě“ roztetni to gordické klubko, ale ať má ta věta rukovět, ať je ji zač chytit a ať to dýchá! Něco jako že žánři se dělí (skládají!) na improvizátory a konstruktéry, dobré, zlé, jedlé nejedlé, ale že i v základu té nejdokonalejší konstrukce je improvizace --- vzorníkem kategorií jsou VÝPOVĚDI (tj. svědectví **znakové**); řecké sl. kategorein (=pojem) je úsudkem o druhu a žánrové bytnosti, je to jímka jmen//////////obušku z pytle ven!!!

...a ZA ním se zrcadlily desítky obrazů krásné brunety. Schmidkeho hlavou bleskl, že ji již musel někdy někde zahlédnout, ale neměl kdy zjišťovat kde, neboť v zrcadlech se zazrcadlil obraz kutálejšího se granátu, který BOND vytáhl ze své elegantní dámské kabelky, aby jednou provždy skoncoval s tím mistrem převleků, který na nic nečekal a okamžitě po spatření smrtícího vajíčka zahájil palbu proti několika zrcadlovým brunetám, přičemž jeho cílem nebyla ona, nýbrž nouzový východ z bludiště, které se díky jeho kulkám skutečně rozevřelo ještě před výbuchem

granátu...po jehož explozi byla v okolí „největšího bludiště ve Střední Evropě“ k vidění kupříkladu hořící dámská paruka, hořící tmavý přšplášť a také několik hořících postav plachtících povětřím směrem k protějším fasádám. Jedné z nich se za rychlého letu následkem nárazu zatmělo před očima a když pohlédla vzhůru, zjistila, že sedí až po krk zasypana jablky a že ji na hlavu padá poslední jablko ze stromu poznání. Bond si zavtipkoval „zakázané jablko“ (které jím také skutečně bylo a jak známo zakázaná jablka nejsou obyčejná jablka, nýbrž zakázaná, což ovšem znamená, že dopad takového jablka má svoji váhu, což také na vlastní hlavě pocítil samotný Bond, kterému se po jeho dopadu zatmělo před očima po druhé a když podruhé znovu otevřel oči, zjistil, že vedle něj sedí až po krk jablky zasypaný a notně pobledlý Schmidke. Jablko – zakázané jablko červené koule se červenalo pár kroků od dvou červených jablečných hromad, z nichž vykukovaly dvě hlavy. Jako první k němu vyběhl Bond a zakousl se do něj – zatmělo se mu před očima potřetí a v úplné temnotě k němu dolehl klidný hlas – k obrazu mému tě nepozvedla má vůle, nýbrž tvá. Zajímá tě dobro a zlo? Opravdu tě to tak zajímá? Co bys byl ochoten obětovat, aby ses dozvěděl pravdu?

„Všechno...“

Opravdu všechno? Tentokrát se Bondovi oči potřetí otvírat nechtěly, ale strach neznal, neurotechnici MI6 mu tuto emoci dokonale vygumili... Otevřel třetí oko, aby zjistil, že leží v houkající a kamsi se řítící sanitce. Rychle výzor zase zavřel a před ním z temnoty vyvstala bílá tvář, která se pomalu otáčela. „Uteklo mi oko...“ šeptly její rudé retы. Nasliněným prstem si třela jedno místo na punčoše, aby posléze splynula s okolní temnotou. Opět zaslechl ten klidný hlas - „tak nyní...“ (který) se proměnil v houkání sanitky. Bond měl opět otevřené všechny tři oči...

Usmála se na něj. „Dobře,“ řekla, „stejně se mi dělá zle z pohledu na všechny ten beton.“

Podala mu květinu a jejich ruce se dotkly. „Můžeš si ji strčit do hlavně revolveru,“ řekla, aby zakryla rozpaky z doteku. „Copak lidé ve tvém ODDĚLENÍ Tajné služby nezapíjejí? A nejenom kytky. Lidi.“

„Květiny neopětují střelbu,“ řekl James. Aniž čekal na odpověď, odbelhal za pomoci hole do parku. Bond si sedl na lavičku a uvažoval co teď. Potřásl rameny, aby setřásl bolest probhy, která je o tolik větší než potěšení z úspěchu. Konechry. Musí setrvat v roli, v níž ho vidí ona. Tajný agent... Chlap, který je pouhou siluetou. Naposled se jí dotkl a pak se od sebe odvrátili a odešli do svých odlišných životů. (I. Fleming – Moonraker)

„Světovým názorem naší organizace je, že každý je si šéfm, beslo zní >jeden obraz nestačí...<“

007 vkročil po padacím mostu rovnou do SYMBOLU, rovnou do jeho průsečíku – do OBRAZU, do průsečíku, křížovatky kříže. SYMBOL je ZNAMENÍ – jeho znakem je zjevující metafora, atom oživující akce – zelená na semaforu, krátké spojení, zadní projekce vnějšího jevu a jeho interakce s vnitřním obsahem. Symbol je zástupcem něčeho nezjevného v pozadí, spouštěčem činu, volbou, ukazatelem, transformační informací aktuálního, významovým komprimátem, substitutem bazální struktury, výrazovým prostředkem nedefinovatelného. Může vzít na sebe jakoukoli podobu, chránovou oponu, obraz starého mistra, neobvyklá místa - (např.) neumytá chodidla jakéhosi rybáře.

Mne též napadá „jeden“ obraz --- Diego Rodriguez de Silva y Velázquez – Christ in the House of Mary and Martha. Tento neobvyčejný obraz z. r. 1618 (nyní v depozitu londýnské National Gallery) zachycuje, na první pohled, naprosto banální a obyčejné téma, to nejobyčejnější kuchyňské blažení, opakují – NA PRVNÍ POHLED. Při bližším zaostření je tomu JINAK. Doufám, že i Vy, Titoviči Titule, uvidíte jinak. V tom obraze je pří-

mo miriáda významů. Ano, vidíme frustrovanou a nasranou kuchařku ve službě, jak v hmoždíři drtí česnek, který má být po/užit k ozvláštnění ryb hledících napravo i na levo z talíře poblíž. V pravém dolním rohu „leží“ - na vedlejším talířku – dva ovály vejcovitého charakteru. „Hoden je dělník pokrmu svého“ domlouvá stará žena (s mužským obličejem v šátku) nakvašené kuchtě. Zatímco hlava příkazující stařeny je v levém horním rohu, v prvém horním rohu je jiný obraz, obraz v obraze. Na něm Ježíš Kristus rozmlouvá s Marií a Martou a analogicky (byť antagony) k usměrňující roli osoby z levé části Velázquezova plátna domlouvá Kristus Martě, aby furt nešukala (šukati = sem tam choditi) mezi hrnci po kuchyni a raději naslouchala SLOVU, které sestrám sděluje. Jde tedy o ponaučení v protisměru, doslova PROTIMLUV (tj. „gnoseologická poloha protičešení“), v opozici vůči druhu domluvy, kterou vidíme v levé části dotyčného díla. Rovněž sestry jsou protikladné, Marta versus Marie, obstarávání versus přijetí, aktivní princip versus princip pasivní atdp.

...Marie se posadila k jeho nohám... však Marto Marto, jednoho je zapotřebí, Marie přijala lepší stroužek a ten jí nebude odnat... Dvojexpozice podání náboženských námětů není vynálezem Velázquezovým, rovněž

Velázquez – Christ in the House of Mary and Martha

ve starším vlámském malířství se setkáváme s kompozicemi OBRAZU V OBRAZU, kde je námět čten z výjevu na pozadí (v druhém plánu), v průhledu do další místnosti, či prostoru za otevřeným oknem ztvárněné místnosti apod. Ke čtení lze přistupovat různými způsoby, arcíže tento dvojobraz významy (psychologicko náboženskými obsahy) přímo přetéká; symbolizuje paralelní světy a konfrontuje protikladné mody. Napřažený ukazovák majordomky je obrazem světské autority a zároveň směřuje na pravou stranu, ke duchovní autoritě v pravém horním rohu, kde rozmlouvá Kristus s ženami (je evidentní, že oponuje kuchařčině šéfové, která právě kárá poněkud mdlou kuchničku k většímu výkonu a nabádá stran píle obecně a pokrmu zvlášť, uhoď jako prašť), na kuchyňském stole před nimi leží patero symbolů – HMOŽDÍŘ (drtička), ČESNEK, CHILLI, RYBY, VEJCE, nepočítáme-li ovšem talíře a džbán. I tak je toho více než dost. Česnek a chilli odkazuje k diferenci, ryba k duši, džbán k moudrosti, vejce k zárodku, nádoba hmoždíře k drtící síle proměny. (Platná definice symbolu říká, že symbolem může být cokoli a znamenat může cokoli.) Není divu, že se vykladači tohoto obrazu ve svých interpretacích namnoze různí; jakpak by ne, když je toto plátno různic obrazem. Vyobrazený děj je rozpořehován dynamikou opozice, což je jeden z latentních klíčů, zatímco spojení mezi dvěma rovinami, či pochybnosti při výkladu role žen v popředí (pozadí) je kontroverzní, evangelijní poučení je nepochybné. Jedná se tu o alegorii aktivního versus kontemplativního života, střet profánního se sakrálním, v křesťanské tradici dokumentovaný textem Lukášova evangelia (10, 38-42) líčícím setkání Ježíše s Martou a Marií. Analogicky jde o vztah duchovní výživy vs hmotné potraviny. „Nejen chlebem živ jsi...“ Pokrm bez servítky versus servilita. S dešifrací mnohého může pomoci analytická topografie obrazové plochy pracující s geometricko/emocní symbolikou. Pomocí mřížky ve tvaru kříže se obrazový prostor rozčlení na pět emočních ohnisek – sektory vlevo a vpravo, úrovně nahoře, dole a uprostřed je prolnutí (střed střetu). Dvojice směrů osového kříže se dále rozšiřuje různicovým průsečíkem tzv. malých písmen. Ke každému z těchto polí

se váže (skrytá) psychologická charakteristika: kvadrant vpravo nahoře SYMBOLIZUJE cíl, budoucnost, vnějšek, oheň, vrchol, smrt, konec; vlevo dole je tradičně umísťováno nevědomí, počátek, zrození, konflikt, voda; vlevo nahoře je vzduch, světlo, nic, prostor kosmu; vpravo dole hmota, země, pudy, démoničnost, úpadek, peklo. Kolmice středem nahoru se připisuje duchu, přesahu, božskému; vertikála dolů středem je hlušina podvědomého, pohřbeného, neprobuzeného. Představa prostoru promítaného na obrazovku zornice je ukotvena v těle, obecně levá strana odpovídá temnému, neznámému, mimovědomému, kdežto pravá strana je ekvivalentem jasného, pravého, pravdivého. Uvedeným způsobem lze zjišťovat psychologické kvality symboliky jakéhokoli figurativního obrazu. Aplikací této důmyslné metody na dotyčné Velázquezovo dílo se otevírá opravdu nebyvale široká interpretační škála, která se vzhledem k námětu toho obrazu ještě násobí, ale vezmu to jen bodově a stručně, v rámci terénního vyšetřování tzv. SYMBOLU zbloudilé kulky.

„HNŮJ je nutno kydat...“, vzácný monsignore, tento zemědělský axiom z těch venkovanek na Velázquezově obraze nevede se mi mýtit. Čtyři ženy a Ježíš jediný. Osm očí, horizont jediný.

PROHLÍDKA VELÁZQUEZOVA OBRAZU, KTERÝ JSTE MI LASKAVĚ ZPROSTŘEDKOVAL, VÁŽENÝ PANE MACHU, MNE PŘIVEDLA K POMYSLU, ŽE JE DŮLEŽITÉ JAK SE NA VĚCI DÍVÁME A TAKÉ KDO A KDY SE NA NĚ DÍVÁ. Bezpochyby si výše uvedené dílo bude jinak vykládat dítě a jinak historik umění. Zřejmě trochu jiný postoj zaujme psychoanalytik, ale pusťme ze zřetele ony různé přihlížející, mezi nimiž by se mohl vyskytnout i James Bond, kterého by do zmíněného depozita Londýnské národní galerie mohlo přivést plnění služebních povinností, takže předpokládám, že Dr. NO ---

... se vrhnul po pistoli, kterou mu Bond vyrazil z ruky, směrem k Velázquezovu obrazu Kristus v domě Marty a Marie, kde ho také dostihla smrt v podobě několika přesně mířených ran mezi oči, takže na misku se čtyřmi rybami nalézající se v pravém spodním rohu mistrovského plátna vyhrstla sprška krve a mozku doktora NO, jehož levá ruka sjela přes dvě ženské tváře vyplňující větší část levé horní partie Velázquezova obrazu, aby dopadla na betonovou podlahu těsně pod hmoždíř namalovaný Velázquezem skoro ve středu tohoto pozoruhodného díla, které by si zasloužilo podrobnější symbolický výklad. Na ten však Bond neměl zrovna čas, náladu ani dostatečně kvalitní osvětlení, neboť jediným zdrojem světla ve skladisti přeplněném mistrovskými obrazy byl jeho vchod, odkud z přístupové chodby dovnitř vpadal bílý svět venkovních zářivek. Ten Bondovi postačil na to, aby při pohledu na chabě osvětlené plátno pochopil, že v jeho pravé horní části, přímo nad zakrvácenými rybami, je namalován ještě jeden obraz a Bond si uvědomil, že se asi bude jednat o nějaký biblický výjev. Viděl tam sedícího muže a dvě mladší ženy. Jednu klečící, druhou stojící. Jeho pozornost ale vzápětí odpoutal malý kovový disk, který se mu přikutáel k nohám od zborcené, krví zbrocené mrtvolky doktora NO...

Ano. Byla to ta červená koule, o níž mu podal obšírnou zprávu galaktický detektiv Brent z afirmační sekce společné zpravodajské agentury UNITED GARLIC COMPANY. Ltd. Ano, byla to ta hledaná OMNIA...

Takže citaci z Lukáše 10, 38-42 již musíme zvládnout sami a udělat bychom to měli, neboť právě ona zapůsobila na VELASQUEZE natolik, že namaloval své dílo, ačkoli se jinak klidně mohlo jednat o práci na objednávku a mistr se při jeho malbě nikterak nemusel nalézat v bůhvíjaké náboženské extázi. Nejssem, vážený pane Machu, žádným kunsthistorikem, abych se mohl věnovat výkladům podobného druhu, ale nemohu se ochudit o výklad obrazu prostřednictvím Písma, L 38.: „I stalo se, když šli, že on všel do jednoho městečka. Žena pak jedna, jménem Marta, přijala jej do domu svého.

39.: A měla sestru, jménem Marii, kteráž sedíce u nob Ježíšových, poslouchala slova jeho.

40.: Ale Marta pečlivá byla při mnohé službě. Kteráž přistoupivši, řekla „Pane, nemáš-liž o to péče, že sestra má nechala mne samé sloužiti? Protož rci ji, ať mi pomůže.“

41.: I odpověď, řekl ji Ježíš „Marto... Marto pečlivá jsi, rmoutíš se při mnoha věcech.”

42.: „Ale jednohoť jest potřebí. Maria dobrou stránku vyvolila, ktenáž nebude odjata od ní.”

Tolik Lukáš, ale nechtěl bych pro slova zapomenout na samotný obraz, ačkoli také nezapomínám na to, že bez Lukáše se při jeho výkladu asi nikam nedostanu. Již jsem se výše zmínil o důležitosti toho, kdo se na ten či onen obraz dívá a nebudu vám, vážený pane Machu, nikterak zakrývat, že tento obraz si prohlížím právě já a musím zdůraznit, že pouhou zmenšenou digitalizovanou kopií, ale i ta mi bohatě postačí k rozvíjení svých optických dojmů. Ano čtete dobře, optických dojmů. Těch si mohu dopřát, díky své krátkozrakosti, poměrně hodně. Takže jsem si kupříkladu chvíli onu kopii kopie prohlížel a poté jsem zavřel oči, abych si jaksi potmě a popaměti pokusil nějak vnitřně zpřítomnit, nedávno, doslova před okamžikem, spatřené, ale obraz se ne a ne zpřítomnit, takže jsem pomalu otevíral oči a nechal jej pronikat přivřenými víčky a řasami vstupovat do svého obrazového povědomí. Vstupoval tam deformovaně a pokrouceně a teprve při téměř plně rozevřených víčkách jsem se dočkal jeho přibližně pravé podoby. To mi nikterak nepostačovalo, a proto jsem si sundal své brýle a dočkal jsem se záplavy dalších zajímavých dojmů. Nejprve jsem zavřel levé oko a pozoroval dílo okem pravým, a to z různých vzdáleností, podle nichž se také rýsovalo vidění, takže jsem si dopřál různých barevných šmouh a ploch a plošinek, ale také jsem si obraz prohlédl zcela zblízka. To se zase všechny ty šmouhy a plochy pěkně uspořádaly do správných obrazových poměrů. Takto jsem si hrál několik minut a poté jsem si přečetl vaši interpretaci, kde mne zaujalo ledacos... Obraz v obraze se mi stále jaksi vtírá na mysl a také si mi tam znovu a znovu vtírá pojem interpretace, což je vlastně vždy vysvětlování obrazu obrazem a v našem případě tedy Velázquez interpretoval obrazná slova obrazem barev a tvarů. Mě nezbyvá než obrácený postup, tedy vyložit obraz slovem na základě veršů z Lukášova evangelia, z nichž jsou pro vysvětlení kompozice našeho obrazu (zejm-

na její levé půle) obzvláště důležité verše 40, 41 a 42. Tam vidíme ten hmoždír, který díky své poloze skutečně nepostrádá důležitosti a mrtvé ryby. Naštěstí nezakrývá krev mrtvého čerstvě zastřeleného zločince, tolik k Lukášovi a tolik k Velázquezovi z hlediska biblické interpretace, kterou jsem podal skutečně stručně, ale musíme ponechat také nějaký prostor dalším interpretům a nemást jim hlavy nějakými sáhodlouhými hypotézami. Ale ještě pár slov k pojmu interpretace, opravdu jenom pár. Několik slov, abych si nakonec neprotiřečil a nedopustil se té chyby, které se dopouští tak mnoho interpretů a nebudu již dopředu tvrdit, že tím pádem interpretů špatných či zdatných. Budu tedy co nejstručněji a dodám zde k interpretaci jediné slovo – délka. Zbytek ponechám k laskavému uvážení případného čtenáře. (Ještě jednou bych vám chtěl, vážený pane Machu, vyjádřit poděkování za skvostnou a elegantní interpretaci, kterou si budu muset vskutku ještě několikrát přečíst, abych se dobral k jejímu plnému pochopení. Proto se zatím nevyjadřuji k ní, nýbrž především k dojmům, jímž na mne zapůsobil samotný obraz a samotné slovo interpretace, zejména její levé půle.)

Hlas se ozval znovu. Byl zesílený megafonem. „Položte zbraň, pane Bonde. Večírek skončil.“

Tajná služba má četné tajnosti; např. ODDĚLENÍ – pro styk (s opilci, šílenci, žadateli o vstup do TAJNÉ služby i nepřátelskými agenty s úmyslem INFILTRACE... vzkazy od Bonda z Uranu, kde samozřejmě uvízl při čekání na vstup do nebe.”

Už mi z toho, ty JEVE, jebe... „Další blázen, který tvrdí, že je James Bond. Zná dokonce jeho kódové ČÍSLO.”

ODDĚLENÍ – pro STYK bylo prvním ozubeným kolem. Třemi kulkami mu zrušilo rozměr...

Luboš Vlach & Jiří Kačur

Povídka: Umím s ním i mrskat

Byl duben čtyři odpoledne. Dlouhý kabát mě tlačil na zádech a cítil jsem, jak mi z podpaží stéká pot. Seděl jsem zapasovaný v koutě a snažil se vypadat jako odložený svrchník. Z druhé strany chodby se ozvaly kroky. Mladík se nakláněl při chůzi k docela pěkné holce a něco jí říkal. Gumové boty, které měl naboso, klapaly o dlažbu a levá vrzala. Když mě míjeli, zaslechl jsem pár slov:

„... a snídáte ovesné vločky?”

„Jo, občas, ale ...“

Ohlédl jsem se za nimi. Zezadu mně připadala ještě lepší. Nedokážu pochopit chlapy, kteří se s takovou kočkou baví o vločkách a vržou při každém levém kroku.

Pořádně jsem se rozhlédl a pokusil si narovnat kabát na zádech. Pak se otevřely jedny dveře a stála v nich obrovitá žena.

„Pane Víte, můžete dál.“

Vešel jsem dovnitř. Zatímco si sedala na úpící židli, povídá:

„Tady si odložte ten kabát a jděte dovnitř.“

Počkal jsem, až se otočí ke stolu a pak se rychle vysvlékl a upaloval přímo do ordinace. Cítil jsem, jak mám košili celou propocenou. Zavřel jsem za sebou dveře.

„Dobrý den.“

„Dobrý, co vás trápí? Tady se posaďte...“

„Pane doktore, ... víte taková věc... na zádech...“

„Tak do toho.“

Stál jsem čelem k doktorovi, který si za stolem čistil brýle. Rozepnul jsem si košili a stáhnul ji. Objevily se popruhy, které jsem měl okolo celé hrudi – vlastní výroba. Dával jsem to dohromady půl dne. Doktor povytáhnul obočí, ale neřekl nic. Pak jsem strhnul leukoplast, kterou

popruhy držely pohromadě. Na to jsem se otočil. Slyšel jsem, jak polkl naprázdno.

„Ale, ale... lehněte si tady na to lehátko.“

Pak se nade mě sklonil a prohlížel si moje záda.

„A co to má jako být?“

„To byste snad měl vědět vy, doktore.“

„Hmmm. Nevím, ještě jsem nic podobného neviděl...“ Cítil jsem, jak mi do toho dloube.

„Ehm vypadá to jako... ehm... křídla... nebo co.“

„Doktore, mám jenom dva semestry techniky a na záda si přes zrcátko vidím blbě, ale tohle JSOU křídla!“

„Jak dlouho to máte?“

Doktor obcházel lehátko sem a tam a občas mi štouchnul do křídel, která vyrůstala mezi lopatkami a nyní zbavená popruhů tyčila se do výšky třičtvrtě metru.

„Poprvé jsem si toho všimnul asi před týdnem, to byly úplně malinkatý... pořád rostou. Za ten tejdenn stihly vyrašit do takovéhle velikosti.“

„Zajímavé... opravdová brka...“ a otáčel s křídly sem a tam a vůbec na mě nebral ohledy. Doktoři s vámi někdy nakládají jak s hovězím předním.

„Auůů, sakra, doktore, nelomcujte s tím tak, ony jsou normálně citlivý!“

„Promiňte, ... hmm... a máte s tím nějaké problémy?“

„Blbě se s tím leží na zádech.“

„Myslím zdravotní problémy, teplota, průjem, nevolnost?“

„Ne, mimo to, že se ze mě stává sokol, nic zvláštního.“

„Sokol nemá bílý péra.“

„Ještě si dělejte srandu, doktore!!!“
 „Já fakt nevím... je to hybný? Můžete to ovládat?“
 „Jasně.“
 A zamával jsem křídly, až letky zapleskaly o kůži. Doktor se začal smát. Přestal jsem pohybovat křídly a otočil jsem se na bok, abych na něho viděl. Ten se držel za bradu a uchichtával se. Řezník pitomej.
 „Zamávejte mi ještě, prosím.“
 „Kurva, doktore, vy ze mě máte prdel, já s tím ale fakt potřebuju nějak pomoci.“
 „Jasně... jasně... jenže já nevím... opravdu nevím, CO se s tím dá dělat.“
 „Snad by to šlo nějak uříznout, nebo tak něco.“
 „Roste to ještě?“
 „Jasně, každý den několik centáků!“
 „Víte co, já bych ještě počkal. Žádný vedlejší účinky to nemá. Víte, ta křídla jsou pohyblivá, možná že kdyby se nechaly pořádně dorůst, můžou být funkční.“
 „To mi chcete říct, že mám zase jít domů a čekat až začnu lítat?“
 „Myslím si, že nyní by to bylo lepší, nemůžeme vědět, jaké jsou nervové a svalové spoje a amputace by nemusela být tak jednoduchá, určitě bych ještě počkal.“
 „Tak vám pěkně děkuju!“
 „Za málo.“
 Zvednul jsem se a začal si přidělavat popruhy, abych připlácnul křídla k zádům. Doktor tam stál a mnul si bradku.
 „Dostavte se na kontrolu za týden... a samozřejmě pokud by se vyskytly jakékoli komplikace, přijďte okamžitě.“
 „Neodstává mi to někde?“ a otočil jsem se k doktorovi zády.
 „Ne, vypadáte dobře.“ řekl doktor a pomohl mi do košile.
 „Moc zajímavé... moc zajímavé.“ a mnul si bradu, ještě když jsem odcházel.
 „Nashle, doktore.“
 „Na shledanou, určitě přijďte.“
 „Jasně.“
 Vpředu jsem si držel sestru čelem, než jsem se stihnul nasoukat do kabátu.
 Dorazil jsem domů, kabát shodil za dveřmi a svalil jsem se na pohovku v obýváku. Chvilí jsem zíral do stropu. Bylo tam spoustu malejch prasklinek. Potom jsem se zvednul, stáhnul rolety, sundal si košili a uvolnil křídla, rázem polevil pálivé pnutí kůže na zádech. Zašel jsem do kuchyně a vytáhnul z ledničky pivo. Popocházel jsem po bytě a pocučával z lahve. Pak jsem ji položil na stůl a šel k oknu. Zamával jsem křídly, až pera zašustila. Usilovně jsem se snažil máchat co nejrychleji a rozběhl se napříč pokojem. Pak jsem to otočil zpátky a zabral ještě víc.
 „Ten doktor je pěkný pošuk.“ procedil jsem a vykašlal se na to. Napil jsem se piva, šel k telefonu a vytočil číslo. Chvilí to zvonilo.
 „Haló?“
 „Ahoj Pavlo, to jsem já.“ Pavla je kolegyně z práce, občas s ní někdy zajdu.
 „Jak se máš? Dlouho jsme se neviděli, prej seš nemocnej?“
 „No, docela v pohodě, ale něco bych od tebe potřeboval.“ Potřebuješ kecat debile, stejně ti s tím nikdo nepomůže.
 „O co jde.“
 „Jsem debil. Stejně mě s tím nemůžeš pomoci.“
 „Tak si trhni.“
 „Chtěl jsem jenom zajít na pivo.“
 „Ty můžeš chodit na pivo, když máš neschopenku?“
 „Nejsem nemocnej tak, jak si myslíš.“ To znělo dramaticky – ne?
 „Nebuď zase tak idiotsky dramatickej! Co ti vlastně je?“
 „Přiď teď ke Karlovi?“
 „Dobře, v kolik?“
 „Já nevím, v osm?“
 „Budu tam.“
 Zavěsila. Nebylo mě vůbec jasný, jak by mi s tím mohla pomoci. Říká se: sdílený neštěstí – poloviční neštěstí. Víím, že to nefunguje a taky víím, že jsem si chtěl dát s Pavlou pivo.
 V baru jsem si sednul na poslední stoličku v rohu a opřel se zády o zeď.

V každým baru je přítomný a v určité poloze ani křídla moc nepřekáží při sezení. Člověk si může připadat docela normální. Napadlo mě, že na všechno se dá najít nějaká finta. A hned mi bylo taky jasný, že si něco nalhávám. Měl jsem na sobě ten dlouhý kabát a děšivě se potil. Přemýšlel jsem, jak to bude dál, brzy bude léto.
 „Nazdar Karle, dej mi pivo.“ Barmana jsem znal. Trochu. Tak jak zákazníci znají barmany. Za chvilku přede mnou stál půllitr. Dobrý barman by bez mrknutí oka nalil i velbloudovi a Karel si asi vůbec ničeho nevšiml.
 „Díky... hele Karle, co bys dělal, kdyby ti narostly křídla?“
 „Cože?“
 „No představ si, že ti na zádech narostou křídla.“
 „Vole, to jsou nápady!“
 „Ne vážně, co může dělat chlap s křídly. Vem si takovej anděl, jakou sežene práci, jak má nakupovat, aby po něm všichni nečuměli?“
 „Do prdele já nevím, může roznášet leteckou poštu, nebo může jít k filmu, tam se uplatní různí exoti, hele nebo by mohl fotit pohlednice se svatýma obrázkama, nebo tak něco.“
 „Taky mě toho moc nenapadá.“
 Karel se vrátil k pípě. Pavla vešla do baru, měla na sobě dlouhé volné šaty, jako vždycky. Vypadala v nich dobře. Nikdy jsem ji neviděl v kratší sukni, nebo v kalhotkách. Určitě má moc pěkný nohy.
 „Ahoj.“
 „Čekáš dlouho?“
 „Ani ne.“
 Karel donesl pivo a postavil ho před ni.
 „Dobrý den.“
 „Ještě mě napadlo, ... dobrý den..., že by mohl nosit pivo U modrého anděla.“ řekl Karel, zachechtal se a zase odešel.
 „Co to mele?“
 „Ale nic, bavíme se o tom, co může všechno dělat chlap s křídly.“
 „Co to je za blbost?“
 „Nic, jenom takovej nápad.“
 „Proč si nesundáš ten kabát, je tady hrozný vedro.“
 „Ne, to je dobrý.“
 Seděla, pocučávala pivo a vrtěla se na židli. Vrtěla se nějak moc.
 „Kde jsou tady záchody?“
 „Tam vzadu, chceš doprovodit?“
 Naklonila se ke mně blízko... až moc blízko... a zašeptala: „To zní jako návrh k nějaké prasárně.“
 Usmála se a odešla. Když jsem se za ní podíval, věděl jsem, že kroutí zadkem víc než obvykle. Že by příslib orgií s kolegyní? Hodně jsem o tom slyšel, něco věděl a nic nezažil. Zavřela za sebou dveře. Za chvilku jsem se zvednul a šel za ní. Bylo mi jasný, co si Karel myslí. A bylo mi to jedno, mozek nahradily žlázy. Vešel jsem na dámské záchodky a zavřel za sebou dveře. Stála před zrcadlem, a jenom se na mě dívala. Chytil jsem ji za ramena a zakousl se do ní. Vůbec se nebránila. Rukama jsem zkoumal prsa a zadek a to, co jsem cítil pod látkou, bylo tak akorát. Pak jsem ji opřel o dveře a zajel pod tu dlouhou sukni. Stehno bylo měkoučké a teplé a... něco jsem na něm nahnal. Připomnělo mi to provazové zábradlí pro hotely, které jsem kdysi prodával. Bez úspěchu. Jezdil jsem po tom na horu a dolů, bylo to jemný a dlouhý. Přestal jsem ji líbat a kousek odstoupil.
 „Co to tam máš?“
 „Chceš to vidět?“
 Vysoko si zvedla šaty a odhalila mi nohy. Opravdu byly moc pěkný, ale okolo celé levé nohy měla omotané něco, co vypadalo jako lano s třásněmi na konci. Na několika místech to bylo připevněné obinadlem k noze. Ale mělo to jemný chlup a světle hnědou barvu. Pavla si povytáhla šaty ještě výš, až byly vidět kalhotky. Ta věc se vinula až nahoru a mizela v nich. Připadalo mi to jako lví ohánka.
 „Sakra, co to je?“
 „Ohon přece, pořádněj metrovej ocas!“ řekla a stála tam přede mnou s vyhrnutými šaty a sledovala, jak na ni čumím.
 „Do prdele...“ bylo jediný na co jsem se zmohl.
 „Ne, do prdele ne, vyrašilo mi to kousek nad konečníkem – jako opravdickej ocas, a umím s ním i mrskat!“
 Spustila šaty.

Civěl jsem na ni.
„Tím náš sex končí?“ Tázavě se na mě podívala. Sklopil jsem oči:
„Pojďme se napít.“
Sedli jsme si zpátky k baru. Mlčeli a popíjeli. Nevěda, co by se dalo říct. Ona to tušila a dávala mi čas. Chvilí to vydržela.
„Ty jsi mi říkal, že mi chceš něco říct.“
„Cože?“ Dost často nedávám pozor.
„Když jsi mi volal, říkals, že s něčím potřebuješ pomoci.“
„To byla jenom taková kravina, záminka, jak tě sem dostat. Zapomeň na to.“
Položil jsem pivo na pult, podrbal se za uchem a zavolal na Karla:
„Dej nám sem dvě velké vodky.“

Jedna o flaškách

Bylo další prokletý jaro a já byl zase úplně mimo. Asi je to ve vzduchu nebo v jídle, já fakt nevím. A tentokrát jsem cítil, že je to ještě horší než obvykle. Rozhodl jsem se s tím něco dělat. Nedočkal jsem pátku a v půli dne jsem si vzal dovolenou na zbytek týdne a zmizel z práce. Je to skvělejší pocit, být z toho najednou venku. Bylo poledne a já se motal kolem řeky. Hrabal jsem se v sobě a házel klacky do vody. A pak jsem to uviděl. Dole pod břehem, tam, kde voda stála. Napůl ponořená se pohupovala flaška. Pěkná, skleněná, zašpuntovaná. Dneska jsou všude plastové. Už žádný sklo.
Přesně tak jsem si představoval lahovou poštu. Slezl jsem až k vodě a vytáhnul ji. Sice jsem napoprvé málem sletěl do bahna, ale byla moje. Vytáhnul jsem korek a zatřepal. Do dlaně mi vypadl PAPÍR. Smotaný do ruličky a převázaný gumičkou. No to mě podrž – vzkaz v láhvi! Rozbalil jsem to:

Zachraň mě!
Je TO silnější než já.
Den ode dne mě TO zabíjí víc a víc.
Vím, ty si myslíš, že máš problém, ale já jsem ten, co potřebuje pomoci!
Nevím, jak dlouho TO vydržím. Je TO čím dál těžší.
Pomoz mi!
Jdi zpátky ke svým kořenům.
Budu čekat.

Ten, kdo to psal, musel být pěkně pošuk. Loudal jsem se dál a četl to pořád dokola. Vůbec mně to nebylo jasné. A pak jsem si řekl, že po tom půjdu. Vím, odkud ta řeka teče. Z Ch... Bydlel jsem tam jako kluk. Celý dětství, než jsem se v osmnácti odstěhoval.
Aha – jdi zpátky ke svým kořenům. Fajn. Dobře. Je čas na výlet!
Ch... je asi to nejhynusnější místo na světě. Pět paneláků, čtyři domky u řeky, hospoda a elektrárna. Byla všude a všim. Celý městečko tam pracovalo a všechno v městečku bylo elektrárny. Ale jako děcko nad tím moc nepřemýšlím.
Vůbec nic se nezměnilo. Patnáct let je pryč a všechno je stejné. Zastavil jsem před hospodou. Kdysi jsem tady znal všechny – teď asi nikoho. Na takových místech se nikdo moc neohřeje.
Bylo odpoledne. Napadlo mě, že bych tam mohl strávit pár dní. Plavat ve vzpomínkách a trochu si vymýt mozek. Nad hospodou byla ubytovna. Úplně stejná jako ostatní paneláky. V lokálu jsem si vyzvednul klíče a odebral se do „svého“ umakartového pokoje. Číslo to tam beznadějí, jako všechny tyhle ubytovny, jako tehdy náš byt. Dlouhých jedenáct let. Znal jsem celý okolí, všechny holky, všechny dědky, kteří tu zůstali jenom proto, že už neměli kam jít.
Nejvíce jsme bývali u tunelu. Byl tam podjezd vlečky. Pořád tam jezdili nekonečné vagóny uhlí. Znali jsme tam každého kámen, všechny skryše. Když jsem tam potom přišel, zjistil jsem, že se nic nezměnilo. Jenom křoví bylo trochu větší, most rezavější a já o patnáct let hloupější. Seděl jsem tam, kouřil a pozoroval vagóny. Vrátil jsem se až za tmy. V hospodě mezitím rozsvítili a já si řekl, že si dám pár piv.
Už tam seděli. Stejně jako tenkrát. Staří chlapi v montérkách, zvalé

matky v teplácích, pár připitomělejších mladíků strhaných nudou, jako jsme tehdy byli i my. Úplně se mi vrátily moje první návštěvy hospody. Ten obraz byl stejný. Holé zdi, od kterých se odráželo hrkání trubkových židlí po špinavé dlažbě. Většinou tiší a do piva čumící. Všichni staří. Vždycky tady vypadaly všichni tak staří. Všecko bylo stejné, jenom ti lidi se změnili. Nikoho jsem tam neznal. Asi všichni známi umřeli, odstěhovali se anebo nevím co.
Dal jsem si pivo a sednul do rohu. Spojenci tehdy vítězili nad nespojenci pomocí chytrých bomb a vypadalo to nableskovou válku. A tady je to už patnáct let stejné.
Urazil jsem dvě tři piva, když v tom mě někdo plácnul přes rameno:
„Ty vole, já nevěřím svým očím. Co tady děláš?“
„Otočil jsem se a taky jsem nevěřil svým očím. Za boha jsem nevěděl, kdo to je. A pak mi to sešlo.“
„Nazdar Karle, dlouho jsme se neviděli!“
Karel býval můj nejlepší kámoš. Už je to dávno. On zůstal a já odešel. On zestárl a já se změnil. Nebo naopak? Je to jedno. Byli jsme nejlepší kámoši a pak jsem ho jednou potkal, po letech. A neměli jsme si co říct, asi jsem se změnil. Mrzelo mě to. Když s někým strávíte jedenáct let a pak si není co říct!
„Sedni si, Karle.“ Sednul si.
„Málem jsem tě nepoznal! Sedím tam vzadu a když jsi přišel, tak jsem si říkal: je to Tomáš, není to Tomáš...“
„Jsem Tomáš.“
„Počkej, dáme si něco.“ Zvednul se a odešel k pultu. V montérkách. Najednou vypadal jako všichni okolo. Tak na šedesát. Asi je to tím místem, tou prací, možná.
Postavil přede mne panáka. Něco v tom plavalo. Celá hladina byla pokrytá drobným zeleným prachem.
„Co to sakra je?“
„To je Bílá kráva. Martina specialita. Marta – víš – hospodská, je tady asi dva roky a tohle tady zavedla. Marta je třída!“ Otočil se k výčepu. Marta se na mě usmála. Obloustlá šedesátnice se špinavou zástěrou, máchá půllitr ve džezu. Usmál jsem se taky a otočil se.
„Hele a co do toho dáváš?“
„Jo, tak to nikdo neví. Vlastně je to vodka a nějaký speciální bylinky, nebo koření, ale nikdo netuší jaký – je to její tajemství. Musíš to nechat chvíli odstát. Jak se to začne luhot, tak to sedne ke dnu a až je to zelený celý dole, tak to má ty správný grády!“
Pozoroval jsem panáka a opravdu se to po částech snášelo dolů. Jedenáct let spolu a teď nevím co říct! Za dvě minuty byla Kráva připravena k pití. Ťukli jsme si a obrátili to do sebe. Nebylo to zlé.
„Druhou platím já.“ Zvednul jsem se a odešel za Martou.
„Ještě dvě.“ Vytáhla flašku vodky, z které nalila, pak sáhla pod pult a z plátěného pytlíku zasypala hladinu.
„Co do toho dáváte?“
Podívala se na mě, pak se rozhlídla okolo, jako by nechtěla, aby nás někdo slyšel a naklonila se přes pult. Naklonil jsem se k ní, až jsem měl její obličej deset centimetrů od svého. Viděl jsem všechny částičky špičky v jejích vráskách.
„Co je ti po tom!!!“
Uskočil jsem. Nevím, jestli jsem se víc lekl, jak zařvala, nebo jak mě zasáhla sprška jejích slin. Marta dál umývala půllitry ve džezu, vzal jsem panáky a šel za Karlem.
„Není ona trochu švihlá?“
„Je v pohodě.“
A tak jsme seděli a otáčeli Bílé krávy. Pořád dál. Nebylo co říct. Občas přišel nějaký další člověk, kterého bych si snad měl pamatovat. Dal jsem si s ním Krávu a pak zas odešel. Piva, Bílé krávy a kecy. Už to nešlo.
„Jdu se projít. Za chvíli přijdu, Karle.“
Vylezl jsem ven. Našel jsem nejbližší keř a pod něj jsem se v největší možné tichosti vyzvracel. Všechny kouzelné Martiny bylinky skončily na trávě. Ale nebylo mě líp. Chvilí jsem chodil kolem hospody. Mohlo to trvat deset minut nebo i hodinu. Obešel jsem to asi stokrát. Věděl jsem, že už blít nebudu, a tak jsem se odvážil vrátit.
Najednou bylo všechno jiné. Místnost nebyla prázdná, podlaha špinavá, světla byla jinak. Měl jsem pocit, že jsem vlezl do jiné hospody.

Už to nebyl ten zaplivaný beznadějný pajzl, ale živý klub a uvnitř spousta pěkných zajímavých lidí. A všichni vypadali mladí a v dobré náladě. Jenom pult byl stejný. A Marta? Pořád točila piva. Chvilí mi trvalo, než jsem našel, kde jsem nechal Karla. Teď pod ním bylo podium a šlo se k němu po dvou schodech. Nic z toho jsem předtím neviděl. Seděl tam s nějakou holkou.

„Kde seš, Tome?“

„Byl jsem se projít.“

„Hele, tohle je moje kámoška Lili...“

„Ahoj Lili.“

Pěkná, moc pěkná. Kolem hlavy jí zářila obrovská hříva zrzavejch vlasů a z očí jí trčelo: chceš to?

Sedl jsem si a objednal pivo. Karel poručil další Krávy. Koukal jsem okolo jako na jiné svět. Všechno bylo jiné, nebo jsem byl jiný já. Nevím, jistý je, že další runda mě dostávala tam, odkud jsem se právě vyblil. Chvilí jsem klábosil s Lili a s Karlem a pak s Karlem a s Lili. Ke stolu dorazil nějaký udělaný mladík.

„Nazdar Lili.“

„Ahoj Karle.“

„Sakra, tady se snad všichni jmenujou Karel.“ To jsem řekl já.

„Jo, asi jo.“ řekl Karel 1, Karel 2 se zdržel.

„Nechceš si zašukat, Lili?“

Lili se obrátila na mě:

„Chceš se dívat?“

„Jo, jasně, proč ne!“

Karel 2 vzal Lili za ruku a odtáhl ji k vedlejšímu prázdnému stolu. Lili si lehla na záda a položila mu nohy na ramena. On rozepnul kalhoty a vytáhl něco, co vypadalo jako policejní obušek. V životě jsem neviděl tak velký péro. A vrazil ho tam. Lili se ani nehnula a pořád se dívala na mě. Já jsem je pozoroval a u toho upíjel svoje pivo. Karlův klacek do ní zajížděl a připadalo mi to jako šílený stroj. Nějaký stroj, pístový čerpadlo, z kterého teče olej a koná svých Lx30 za minutu. A Lili se pořád dívala na mě.

Karel 1 se zvednul a povídá:

„Hele, já už jsem to viděl, skočím si zatím támhle k tomu stolu.“ Pak se odrazil k plavnému skoku a roztáhl ruce. V klidu se vznesl ke stropu a vyhnul se dvěma lustrům, než doletěl ke stolu asi dvacet metrů od nás. Tam se snesl na zem a začal se bavit, jako by se nic nedělo. Nikdo se nedivil. Nikdo se po něm neohlídl. Já si připadal jako totální magor. Otočil jsem do sebe Krávu a podíval se na Lili. Právě do ní zajížděla druhá polovina délky a ona se mi pořád dívala do očí. Objednal jsem si další pití a neskutečné divadlo pokračovalo. Karlovi 2 se konečně zatřásl kolena a udělal se. Pomohl Lili slézt ze stolu a odešel. Ona se vrátila na židli vedle mě.

„Jak se ti to líbilo?“

„Bylo to dobrý, Lili.“

Karel 1 se právě vracel letem u stropu z druhé strany místnosti. Rovnou jsem do sebe obrátil novou Krávu.

„Asi jsem přebíral, půjdu spát.“

„Ted? Vždyť to zrovna začíná.“

„Ty Krávy mě nějak berou, je mě blbě a vidím lítat lidi.“

„Co?“

„Nic, v pohodě, dík za večer.“

Položil jsem Lili ruku na rameno:

„Ahoj Lili, až tady skončíš, můžeš se za mnou stavít na pokoj. Číslo 365, jako je dní v roce. Kdybys chtěla...“

Neřekla nic a já se potácel spát. Pokoj jsem našel. Sházel jsem ze sebe oblečení a lehnul si na postel. Všechno mi vířilo hlavou. Pak jsem usnul. Venku začalo svítat, když mě probudilo bouchání na dveře. Otevřel jsem. Stála tam nějaká ženská. Pak mi došlo, že je to Lili a pustil ji dovnitř. Nemohl jsem ji poznat. Z té krásné divoké holky byla ženská s mastnými vlasama a temnými kruhama pod očima. Najednou vypadala o třicet let starší. A nejhorší byly oči. Ty oči, které byly plný vášně, byly najednou rudý, zapadlý a odevzdány. Sedla si na postel naproti mně.

„Tome, musíš mě odsud dostat, nebo mě to zabije.“

„O čem to mluvíš?“

„Je to strašný, nedá se tomu bránit. Vždyť jsi to viděl.“

„Ty myslíš to s tím Karlem?“

„Hovno! To je jenom kousek. Ty sis nevšiml, jak se tady všechno změnilo, než jsi přišel zvenku?“

„Nevím, byl jsem ožralej.“

„Vždycky se něco stane a všechno je jinak, lidi jsou jiný, věci jsou jiný, čas jde jinak... a když to skončí... tak je to zase o něco horší. Vidíš, jak vypadám?“

„No jak... normálně.“

„Hovno. Večer jsem byla krásná, že?“

Mlčel jsem.

„A podívej se, takováhle jsem normálně, jenom je to pokaždý horší a horší. Já už TO nevydržím, Musím utýct.“

Připadal jsem si jako v těch idiotských sci-fi filmech, kdy něco někoho zabíjí. Koukal jsem na Lili. Vypadala hrozně. A pak mi to došlo. Je to všechno bouda.

„Ty za to můžeš!“ vykřikl jsem na ni.

„Co to kecáš?“ Zvedla se z postele.

„Ty to děláš, ty seš ten, kdo to tady má celý na svědomí. V tobě TO je.“ Postavil jsem se taky a hleděli jsme si do očí.

„Drž hubu ty hajzle!“ Zvedla ruku a měla v ní nůž. Stihl jsem ji chytit včas, ale řízla mě do zápěstí.

„Zabiju tě!“

Vřeštěla, když jsem jí zkroutil ruku a nůž spadl na zem. Pak jsem ji odvedl ke dveřím a vyhodil na chodbu. Zabouchnul jsem dveře a zamknul. Šel jsem do koupelny a pořádně si omyl ránu. Pak jsem to zabalil do ručníku a vrátil se do pokoje. Hledal jsem nůž. Prolezl jsem celý pokoj ale, žádné nůž tam nebyl. Lehnul jsem si do postele a ani jsem se nesnažil usnout.

Po pár hodinách jsem si sbalil věci. Ruka už nekrvácela. Naštěstí to nebylo hluboko. Sešel jsem po schodech. Za pultem stála Marta jako by se od tam ani nehnula. Umývala pивní sklo ve dřezu. Mlčky jsem položil klíče na pult a odcházel jsem. Pak řekl:

„Chlapče, nikdy nevěř vzkazům v láhvi.“

Zastavil jsem se. Chtěl jsem jí něco říct, ale pak jsem se rozhodl mlčet a vyšel jsem ven.

Tom Odpad

Předplatné:

Uši a Vítr vychází obvykle k příležitostným, vyjimečným akcím 5× do roka:

01. Homér's Memorial – leden, 02. Festival spodních proudů – březen, 03. Krákor – červen, 04. Napříč – srpen, 05. Potulný Dělník – říjen. Stavba novin se stabilizovala na několika nosných prvcích. V každém čísle najdete stěžejní rozhovor s osobností z uměleckého prostředí, v rubrikách Sépiovou kostí a Dílna představujeme ukázky z děl v prvním případě literárních a v druhém případě výtvarných. Noviny Uši a Vítr přinášejí povídky i knihy na pokračování. Obvykle se jedná o díla vyšlá péčí Ears&Wind Records, některé hotové artefakty pak předplatitelé získají v rámci předplatného.

Roční předplatné pro rok 2020 je 200 Kč (pět čísel). Předplatitel automaticky dostává rozšířená čísla. Cena normálního čísla je 30 Kč, cena rozšířeného čísla (s audio, nebo knižní přílohou) obvykle 50–100 Kč.

Kontakt: igor.latal@hotmail.cz, Archiv: spodniproudy.cz

Akce?

Plánované akce na nejbližší období jsou tentokrát z důvodů uzavření hospod a klubů s velkým otazníkem.

**HOMÉR'S MEMORIAL,
10. ROČNÍK**
PÁTEK 8. 1. 2021,
Klub Unleaded Coffee,
Brno, Hybešova ulice

19:00 Křest **DNO**
19:30 **NicMoc kvintet**
20:30 **Tom Odpad** (křest knihy
povědek *Umím s ním i mrskat*)
21:00 **Vítrholc**
22:30 **Stará dobrá ruční práce**
23:45 **Absinth band**

Podrobné informace, změny a aktualizace najdete na webu:
www.spodniproudy.cz

Oheň na střeše:

Společnost Disney upozornila na rasové stereotypy vlastní produkce. Například Petr Pan uráží americké indiány, jelikož je ukazuje stereotypně, neodráží autentické kulturní tradice, jsou namalování nesrozumitelným jazykem a ještě se jim říká rudoši. V pohádce Aristokočky jsou zase karikováni obyvatelé východní Asie tím, že kočka má šikné oči, špatný akcent a navíc je namalována bělochem. Závadné pořady nechystá dát do trezoru, ale dát před nimi varování. ●●● „Moje vlasy musejí být perfektní.“ Tak odůvodnil Donald Trump návrh změny právní definice sprchových hlavíc, aby z nich voda mohla téct větším proudem. ●●● Britská policie varuje před oranžovými tabletami extáze ve tvaru Donalda Trumpa. Podle policie jsou příliš silné a nezkušené uživatele by mohly zabít. ●●● Cikánská omáčka značky Knorr bude kvůli rasismu v Německu přejmenována na „paprikovou omáčku na maďarský způsob“. ●●● Katolická církev v Polsku vydala seznam písní, které by neměly znít v kostelech během svatebních obřadů. Zařadila mezi ně i Hallelujah od Leonarda Cohena, Ave Maria od Johanna Sebastian Bacha či All You Need Is Love od The Beatles. Důvodem má být to, že se nejedná o sakrální hudbu, která „musí být integrální součástí samotného obřadu s důrazem na mučednictví, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista“. ●●● Starosta městské části Praha-Repyje napsal na čínskou ambasádu v reakci na čínské vyhrožování za cestu předsedy senátu Miloše Vystrčila: „Vážení, to bylo naposledy, co jste si takto otevřeli hubu na Českou republiku! Vaše vyjádření je daleko za hranou diplomaticky přijatelného. Já vám dám, že pana předsedu Senátu České republiky, přemějte zaplatit vysokou daň...“ Vy kašpaři drží, bezohlední nevyčválení... Omluvu mi pošlete v kopii na mail, ať si to mohu založit na podatelnu, a pusťte ten nehorázný, nemístný a ubohý diplomatický fuck-up, co jste právě předvedli, z hlavy. Neserte mě!!!“ ●●● Řidič brněnského dopravního podniku Josef Prokeš se ohradil proti tomu, že by měl jezdit s autobusem, na němž je předvolební slogan SPD „Zdravé školství bez inkluze“, jelikož útočí na děti, které mají nějaký problém. Uspěl až u brněnské primátorky Markéty Vaňkové. ●●● Státní maturity se od jara 2021 nebudou známkovat. Hodnotit se budou jen slovy „uspěl“ či „neuspěl“ podle procenta zvládnutých úkolů. ●●● Od roku 2024 zavedla oscarová akademie nová pravidla pro Oscara za nejlepší film. Filmy, které nebudou obsahovat dost etnických a sexuálních menšin, nebudou mít šanci. Film musí mít nejméně jednoho herce v hlavní roli nebo významné vedlejší roli, jenž pochází z menšin. V celém hereckém souboru musí tvořit nejméně 30 % herců v menších rolích ženy, lidé z etnických menšin, LGBTQ+ komunita nebo lidé s kognitivním či fyzickým postižením nebo špatně slyšící a úplně neslyšící. Totéž se týká příběhu a zastoupení ve vedení štábu. ●●● Výroba lentilek v Česku po 114 letech skončí. Stěhuje se do Německa.

Φ&Γ

Přílohou velkého čísla tohoto vydání žurnálu Uši a Vítr je CD underground-punkové kapely z Trenčína: Chór vážských muzikantů. Pro předplatitele automaticky, pro ostatní s drobným příplatkem v hodnotě jednoho piva v nádražce. *Album Chliev obsahuje 15 zvukovo aj žánrově veľmi farebných piesní, ktoré spolu tvoria už klasický chvmácky undergroundovo punkový guláš. Štiplavé korenie do tohoto gulášu pridávajú aj hostia.*

CD lze stáhnout na www.chvm.sk (kde najdete i další alba kapely CHVM), případně si ho poslechnout na rádiu Dráták. Pro milovníky fetiše rádi dodáme CD až pod rypek.

Archiv Uši a Vítr: VÝZVA

Papírové měsíční noviny vydáváme od roku 2006. V roce 2014 jsme změnili takt a od roku 2015 vydáváme pět čísel ročně, což lépe vyhovuje tempu akcí, které pořádáme. Rozšířili jsme počet stran a zavedli možnost předplatného. Paralelně s tištěnými čísly archivujeme noviny rovněž digitálně a na webu www.spodniproudy.cz je ke stažení většina vyšlých čísel. Několik čísel se přesto nedaří zcela zrekonstruovat a v našich fyzických archivech chybí. Pokud jste majiteli některého z takových čísel, které v digitálním archivu nenalezáte, budeme velice potěšeni poskytnutím tohoto výtisku k digitalizaci.

Tiráž: Uši a Vítr – noviny potulné akademie • založil J. E. Frič v roce 1996 • od r. 2012 vycházejí jako samizdat s pomocí Boží a přátel • redakce: Fido, Honza Bartoň, Milan Hausmann • přispěvatelé: Miky Marusjak, Květuzor Škvírkó, Vojtěch Landa, Ivosh Krejzek, Luboš Vlach, Hynek Tichý, Miroslav Václavěk, Vladimír Jaromír Horák, Tom Odpad, Václav Roháč, Honza Bartoň, Fido • fotoreportáž: René Žárovka Pokorný • Příloha: CD CHVM